اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

چهارشنبه • ۲۵ آبان ۱۴۰۱ • ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ • ۱۶ نوامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۶۱ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

پس از مس، نوبت به آلومینیوم خواهد رسید؟

هرچند برنامه سهمیه‌بندی برق در چین، مقدار تولید آلومینیوم در این کشور را در چند سال گذشته محدود کرده است اما این کشور توانسته مقادیر قابل‌توجهی واردات قراضه آلومینیوم را در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ داشته باشد. درپی حمله نظامی روسیه به اوکراین، نسبت فلز روسیه در انبارهای بورس فلزات لندن از حدود ۳۰درصد در اواخر مارس ۲۰۲۲ به بالای ۸۰ درصد...

۵

رشد ۹۰۰درصدی حقوق دولتی معادن در ۴ سال

اعضای کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران در بیست‌وسومین نشست خود، افزایش حقوق دولتی معادن را مورد نقد قرار داده و اعلام کردند که اگر این مسئله ظرف یک ماه آینده حل‌وفصل نشود، کاهش سرمایه‌گذاری در معادن بزرگ و افت تولید و تعطیلی معادن کوچک محتمل خواهد بود. در بیست‌وسومین جلسه کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران، موضوع حقوق دولتی معادن...

۲

عملکرد «گل گهر» بررسی شد

از رشد اشتغال تا توسعه پایدار

۷

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

دولت شعار حمایت از تولید ندهد

عباسعلی حقانی‌نسب
کارشناس اقتصاد

در حال حاضر روزانه بالای ۳ هزار میلیارد تومان نقدینگی در این کشور خلق می‌شود، در حالی که هیچ تولیدی اتفاق نمی‌افتد.

این رویه ناصوابی است که باید هرچه جلوی آن گرفته شود. چرا رئیس‌جمهوری یا رئیس کل بانک مرکزی موتورهای خلق نقدینگی را خاموش نمی‌کنند؟

خلق نقدینگی به خودی خود انتظارات تورمی ایجاد می‌کند. همین انتظار تورم باعث می‌شود که نرخ ارز و سکه افزایش یابد و بالا رفتن نرخ این دو، موجب افزایش نرخ کالاها و دوباره سیکل معیوب تورم ایجاد می‌شود.

۵ موتور خلق نقدینگی در کشور ما وجود دارد که هیچ‌کدام خاموش نشده‌اند و حتی شعله آنها هم کمتر نشده است.

موتور اول، رویه غلط بانک‌ها در اجرای بانکداری اسلامی است که باعث شده نرخ بهره بالا برود و باتوجه به اینکه ۸۰ درصد نقدینگی در قالب سپرده‌های بانکی اخذ شده، به‌خودی خود سالانه بالای ۸۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی ایجاد می‌کند.

موتور دوم کسری بودجه دولت است که متاسفانه مجبور است به‌صورت غیرمستقیم باید از بانک مرکزی قرض می‌کند که خود باعث چاپ پول و افزایش نقدینگی می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

تیترهای روز

بایدهای احیای شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی

در خبرها آمده بود شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی احیا می‌شود. این خبر را بهرام شکوری، رئیس انجمن مس ایران اعلام کرد و گفت: در صورتی که شورا احیا شود، به اتاق فکر معاونت معدنی وزارت صمت در سیاست‌گذاری‌ها بدل خواهد شد و همه خبرگان...

۳

صادرات، رمز حفظ بازارهای جهانی

ظرفیت‌های بخش معدن آنقدر متنوع و غنی است که می‌تواند این حوزه را به یکی از بازیگران مهم و تاثیرگذار در زمین اقتصادی کشور تبدیل کند. به همین دلیل باید فرصتی فراهم شود تا معدن بتواند توانمندی‌های کم‌نظیر خود در زمینه ارزآوری و بی‌اثر کردن تحریم‌ها را نشان دهد. کارشناسان حوزه معدن معتقدند برای حصول این هدف...

۴

سبز پوشی بورس ادامه می‌یابد؟

هفته گذشته شاخص بورس توانست محدوده‌های حمایتی از دست داده را پس بگیرد و در کانال یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی تثبیت شود. همزمان با روند صعودی قابل‌توجه بورس تهران شاهد ورود حجم قابل‌توجه پول به بازار بودیم. با ورود سرمایه از سوی سهامداران حقیقی، روند سبزپوشی...

۸

سرمقاله

دولت شعار حمایت از تولید ندهد

ادامه از صفحه اول

موتور سوم خلق نقدینگی، افزایش خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی است که به‌دلیل اینکه ارزی حاصل از صادرات به‌دلیل تحریم در کشورهای دیگر مسدود می‌شود، دولت به بانک مرکزی می‌دهد و در قبال آن ریال دریافت می‌کند تا خرج بودجه کند. افزایش خالص دارایی‌های بانک مرکزی و بانک‌ها، باعث خلق نقدینگی می‌شود.

موتور چهارم، بنگاه‌داری و املاک‌داری بانک‌ها است که این بنگاه‌داری، باعث جنگ نرخ‌ها و افزایش رشد ترازنامه و افزایش خلق نقدینگی بانک‌ها می‌شود و در کنار آن، تسهیلات غیرجاری بانک‌ها است که به‌طور غیرقانونی تسهیلات مختلف می‌دهند.

موتور پنجم، رقابت ناسالم بانک‌ها در جذب نقدینگی‌هایی است که حتی ریالی از آنها از بانک‌ها خارج نمی‌شود. در حال حاضر شاهد آن هستیم که بانک‌ها به‌شدت با همدیگر برای افزایش نرخ سود بانکی، رقابت ناسالم دارند و جنگ نرخ‌های بهره به‌راه افتاده است، که موجب رشد نقدینگی می‌شود. به‌عبارت ساده‌تر، رقابت ناسالم بانک‌ها از طریق افزایش سود سپرده بانکی، چه به‌صورت رسمی و چه به‌صورت غیررسمی موتور پنجم خلق نقدینگی است.

اگر دولت در اقتصاد دخالت نکند و قیمت‌گذاری دستوری را کنار بگذارد، وقتی تورم اتفاق بیفتد، نرخ کالاها و دارایی‌ها افزایش پیدا می‌کند. در این شرایط، درآمد شرکت‌ها هم افزایش پیدا می‌کند و در نتیجه می‌توانند حقوق کارکنان خود را بپردازند و اقدام به تعدیل نیرو نکنند.

به‌فرض وقتی بر اثر تورم نرخ دلار افزایش پیدا کرده است، یک کارخانه فولادسازی که محصول خود را کیلویی ۲۰ هزار تومان می‌فروخت، باید آن را با ۵۰ درصد افزایش، کیلویی ۳۰ هزار تومان بفروشد.

اما دولت در این نقطه دخالت می‌کند و تولیدکننده را وامی‌دارد که محصول خود را به همان نرخ قبل بفروشد و کارفرما هم در مقابل، برای جبران هزینه‌های تولید بالارفته، نیروی انسانی خود را تعدیل می‌کند.

همین شرایط در نیروگاه‌های برق هم وجود دارد. از یک‌طرف، نرخ برق افزایش پیدا نمی‌کند و از طرف دیگر، به‌جای اینکه نیروگاه‌سازی شود و توان تولید برق افزایش پیدا کند، خاموشی ایجاد می‌شود.

همین‌طور درباره خودرو، که نرخ مواد اولیه افزایش پیدا کرده است و قیمت بازار هم افزایش قابل توجهی داشته اما دولت نرخ کارخانه را به شکل دستوری کنترل می‌کند. به این ترتیب کارخانه تولیدات خود را با زیان می‌فروشند و بعد که زیانده شدند، با تعدیل نیرو هزینه‌ها را کاهش می‌دهند.

این فرآیند تبدیل به چرخه معیوبی می‌شود، وقتی تولید کاهش می‌یابد و فروش کارخانه افت پیدا می‌کند، به‌تبع آن، سود کمتر می‌شود و بنگاه‌های اقتصادی مالیات کمتری به دولت پرداخت می‌کنند. درآمدهای دولتی کم می‌شود و کاهش درآمدهای دولتی به کسری بودجه می‌انجامد و دولت ناچار می‌شود، از بانک مرکزی پول قرض کرده و اسکناس چاپ کند و باز نقدینگی ایجاد می‌کند و خلق نقدینگی در غیاب افزایش تولید، باعث تورم می‌شود.

در اقتصاد تمامی اجزا به هم مرتبط هستند. بنابراین، وقتی دولت با سیستم مدیریت ناکارآمد و سیاست‌های نادرست خود تورم ایجاد کرده است، باید اجازه دهد شرکت‌ها باتوجه به نرخ تورم، نرخ کالاها را افزایش دهند تا هم نیروی انسانی خود را تعدیل نکنند و هم تولید خود را افزایش دهند؛ این اتفاقی است که باید رخ دهد، اما هرجا دولت زورش می‌رسد، قیمت‌ها را کنترل می‌کند و از اتفاق زورش تنها به بخش تولید می‌چربد؛ هم مالیات را از تولید می‌گیرد و هم از حقوق‌بگیران، اما زورش به بازار ملک و مسکن نمی‌رسد و نمی‌تواند جلوی تورم را بگیرد.

به‌اعتقاد من، بهترین راه این است که در شرایط فعلی، دولت شعار حمایت از تولید ندهد و به‌جای آن، قانون مالیات‌ها و بانکداری را اصلاح کند؛ تا این دو کار انجام نشود، هیچ اتفاقی نمی‌افتد.

رشد ۹۰۰درصدی حقوق دولتی معادن در ۴سال

گروه معدن

اعضای کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران در بیست‌وسومین نشست خود، افزایش حقوق دولتی معادن را مورد نقد قرار داده و اعلام کردند که اگر این مسئله ظرف یک ماه آینده حل‌وفصل نشود، کاهش سرمایه‌گذاری در معادن بزرگ و افت تولید و تعطیلی معادن کوچک محتمل خواهد بود.

در بیست‌وسومین جلسه کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران، موضوع حقوق دولتی معادن مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این جلسه همچنین بررسی مسئولیت اجتماعی در معادن و صنایع معدنی و سند چشم‌انداز بخش معدن نیز در دستورکار قرار گرفت.

سجاد غرقی، نایب‌رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران، در ابتدای این جلسه از افزایش ۶۰۰ درصدی حقوق دولتی در برخی مواد معدنی خبر داد و عنوان کرد که این افزایش ناشی از عدم لحاظ یکسری پارامترها در فرمول محاسبه حقوق دولتی است.

وی افزود: محاسبه و دریافت حقوق دولتی و بهره مالکانه ظرف یک هفته گذشته، مشکلات زیادی را برای معدنکاران ایجاد کرده است؛ در واقع، این افزایش به دلیل تغییر ضریب سوددهی فعالیت‌های معدنکاری رخ داده و در محاسبه آن، تنوع مواد معدنی، تفاوت‌های این ذخایر در معادن بزرگ و کوچک و فاصله معادن با مبادی فروش مورد توجه قرار نگرفته است.

غرقی با بیان اینکه «در بازه سال‌های ۱۳۹۷تا ۱۴۰۰ افزایش حقوق دولتی معادن به حدود ۹۰۰ درصد رسیده است» ادامه داد: تفاوتی که در محاسبه حقوق دولتی سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به وجود آمده، حقوق دولت را از ۸.۵هزار میلیاردتومان به ۴۰ هزار میلیاردتومان افزایش داده است. مرکز پژوهش‌های مجلس نیز ۲۴ تا ۲۸ هزار میلیاردتومان از این رقم را قابل وصول اعلام کرده است. مسئله این است که اصرار دولت بر وصول این درآمد، با مشکلاتی که فعالان بخش معدن در زمینه تامین ماشین‌آلات مواجه هستند، همخوانی ندارد؛ به ویژه آنکه پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که کشور در سال آینده با رکود تورمی نیز روبه‌رو خواهد شد.

نایب‌رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران بر این عقیده است که جهش حقوق دولتی معادن نه تنها منجربه کاهش سرمایه‌گذاری در معادن بزرگ و کوچک می‌شود که معادن کوچک را به سمت تعطیلی نیز سوق خواهد داد. او گفت: برای جلوگیری از وقوع این پیامدها لازم است تغییراتی در سیاست‌گذاری بخش معدن ایجاد شود. البته پیشنهاداتی هم در این زمینه تدوین شده که بارها توسط تشکل‌های این حوزه به سیاست‌گذار ارائه شده است. اگر در کوتاه‌مدت یعنی دست‌کم تا یک ماه آینده تدبیری اندیشیده نشود، افزایش حقوق دولتی اثرات منفی بر اشتغال خواهد گذاشت و همچنین به واسطه بحران‌های جهانی و کاهش تقاضا، تعطیلی و افول سطح تولید معادن کشور محتمل خواهد بود.

ضرورت اجرای قانون معادن

در ادامه، بهرام شکوری، رئیس انجمن مس ایران نیز با اشاره به اینکه دلیل افزایش درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن از ۱۰هزار میلیارد تومان به ۴۰ هزار میلیارد تومان مشخص نیست، ادامه داد: در شرایطی که نرخ مواد معدنی کاهش یافته، مشخص نیست، تصمیم سیاست‌گذار در مورد افزایش حقوق دولتی بر چه مبنایی بوده است. به بیان دیگر مجلس یک عددی را تعیین کرده و برای اجرا به وزارت صمت ابلاغ می‌کند؛ درحالی که این رویه بار زیادی را به معدنکاران تحمیل می‌کند و البته عملکرد دولت و مجلس نشان می‌دهد که این دو بخش به دنبال توسعه بخش معدن نیستند و همچنین به قانون معادن نیز توجهی نمی‌کنند.

وی با اشاره به مواد ۱۴، ۱۶ و ۱۷ قانون معادن گفت که این مواد قانونی، نسبت به حمایت دولت از سرمایه‌گذاران بخش معدن صراحت دارد. شکوری سپس از ضرورت راه‌اندازی شورای سیاست‌گذاری بخش معدن سخن گفت و افزود: این شوراها باید راه‌اندازی شود تا بخش خصوصی بتواند در آن مسائل صنفی خود را طرح کرده و آنها را برطرف کند. توجه به نوع معادن در تعیین حقوق دولتی، راه‌اندازی نرم‌افزار حقوق دولتی و اجرایی شدن قانون معادن توسط دولت، از دیگر خواسته‌هایی بود که شکوری مطرح کرد.

فلسفه شکل‌گیری حقوق دولتی

ابراهیم جمیلی، رئیس کمیسیون معدن اتاق ایران هم به فلسفه شکل‌گیری حقوق دولتی اشاره کرد و گفت: در مقطعی، وزارت صمت، معادن بزرگ را تحت فشار قرار داد که بدهی‌های معوق خود را تسویه کنند. این بدهی‌ها بعد از آن به عنوان حقوق دولتی ثبت شد و سیاست‌گذاران تصور کردند که آن را سال به سال می‌توانند افزایش دهند. این تصمیمات نشان می‌دهد که سیاست‌گذار درک صحیحی از بخش معدن ندارد.

جمیلی ادامه داد: شاید اگر دولتی‌ها و نمایندگان مجلس را توجیه کنیم که فعال بودن معادن بیش از افزایش حقوق دولتی، به اقتصاد کشور کمک می‌کند در حقوق دولتی تجدیدنظر کنند.

رئیس کمیسیون معدن اتاق ایران با اشاره به اینکه ۱۵درصد حقوق دولتی باید به استان‌های محل استقرار معدن بازگردد، افزود: این ضابطه تا سال ۱۴۰۰ اجرایی نشده است و چون این ۱۵درصد در این مناطق هزینه نمی‌شود، دولت به عناوین مختلف از جمله توسعه زیرساخت‌های محلی به معدنکاران فشار وارد می‌کند. این اقدامات اگرچه به عنوان مسئولیت اجتماعی تلقی می‌شود اما به هر حال، هزینه معادن را افزایش می‌دهد.

وی گفت: باید به این نکته هم توجه داشت که در بخش معدن مشکلاتی وجود دارد که اثر آن بیش از حقوق دولتی است؛ همین بحث هزینه‌های ناشی از تامین ماشین‌آلات که تنی ۱۰هزار تومان به هزینه‌های معدنکاران افزوده است. بنابراین به نظر می‌رسد که بحث ماشین‌آلات بر مسئله حقوق دولتی ارجحیت دارد.

ضرورت نقش‌آفرینی تشکل‌های تخصصی

محمدرضا بهرامن، رئیس‌خانه معدن ایران و عضو این کمیسیون نیز با اشاره به اینکه وصول مطالبات معادن بزرگ به عنوان حقوق دولتی تعریف شد و در بودجه‌های سنواتی دچار افزایش شد، گفت: این تصمیمات در کنار آنچه به عنوان حذف معافیت مالیاتی اجرایی شد، نشان می‌دهد که دستگاه‌های اجرایی با بخش‌خصوصی آشنایی ندارند و ذهنیت‌شان این است که فعالان اقتصادی درحال چپاول معادن هستند.

وی در ادامه از ضرورت نقش‌آفرینی تشکل‌های تخصصی در کشف نرخ پایه محصولات معدنی در این بخش سخن گفت و افزود: نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد آن است که مسائله حقوق دولتی نیز ناشی از اختلاف در تعیین نرخ پایه محصولات است. درحالی که نرخ در این مرحله باید توسط صنعتگران تعیین شود.

بهرامن در بخش دیگری از سخنانش به آموزش ۳۳۰ قاضی قوه‌قضائیه برای آشنایی آنان با مباحث و دعاوی معدنی اشاره کرد.

عکس: آیدا فریدی

دولت زیاده‌خواهی می‌کند؟

مهرداد اکبریان، رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان سنگ‌آهن ایران نیز با اشاره به تهیه فرمولی از سوی این انجمن برای تعیین حقوق دولتی معادن سنگ‌آهن، گفت که اعدادی که با استفاده از این فرمول استخراج می‌شد، نزدیک به واقعیت بود و همه از آن راضی بودند. اما وزارت صمت می‌گوید که دیگر امکان استفاده از این فرمول وجود ندارد و حقوق ورودی در همه استان‌ها باید بر اساس رویه یکسان محاسبه شود. اینکه کنسانتره مبنای تعیین نرخ پایه قرار گیرد، روشی ساده و کودکانه است و اشتباهاتی در تعیین نرخ پایه بر این مبنا رخ داده است. وی در ادامه با تاکید بر اینکه تعیین نرخ پایه باید براساس کلوخه باشد، افزود: عدول از مباحث کارشناسی و زیاده‌خواهی، ۲مسئله‌ای است که باید از سوی بخش خصوصی مورد پیگیری قرار گیرد.در ادامه این جلسه، پس از آنکه سایر اعضای کمیسیون دیدگاه‌های خود را مطرح کردند، غرقی در جمع‌بندی این نظرات گفت که کمیسیون این موضوع را از طریق مراجع قانونی مورد پیگیری قرار می‌دهد که نرخ پایه باید تا ۱۰ درصد ارزش کلوخه محصولات معدنی تعیین شود و حقوق دولتی نیز بر همین مبنا مورد محاسبه قرار گیرد. ضمن آنکه کشف نرخ از طریق کدال و بورس نیز شدنی است.

مسئولیت اجتماعی معادن و معافیت از حقوق دولتی

در ادامه این جلسه، موضوع مسئولیت اجتماعی معادن مورد بحث و بررسی قرار گرفت و به موجب آن سحر رکنی، دبیرکل خانه معدن ایران با اشاره به شکل‌گیری کمیته‌ای در خانه معدن تحت همین عنوان، خواستار نقش‌آفرینی فعالان معدنی تحت لوای این کمیته شد.

غرقی نیز در این‌باره توضیح داد: به هر حال، فعالیت معادن در مناطق مختلف دارای آثار مثبت و منفی بسیاری است و لحاظ کردن ملاحظات اجتماعی و توسعه‌ای در این مناطق جزو وظایف معدن‌کاران نیز تلقی می‌شود. موضوعی که با عنوان مسئولیت اجتماعی تعریف شده و به فعالیت پایدار کسب‌وکارها و کاهش هزینه‌های آن نیز منتهی می‌شود.

بهرامن هم گفت که طبق قانون معادن ایفای مسئولیت اجتماعی توسط معدن‌کاران، آنان را مشمول ۲۰ درصد تخفیف در حقوق دولتی می‌کند. اما سازمان محیط‌زیست اعلام می‌کند که این مشوق به این سازمان اختصاص دارد. در حالی که تنها بخشی از مسئولیت اجتماعی معادن به محیط‌زیست مربوط است و معادن باید از معافیت حقوق دولتی برخوردار شوند. مسئله این است که آیین‌نامه اجرایی مربوطه، قانون را نقض کرده و به طور کلی این آیین‌نامه برای بخش معدن مضر است. بنابراین این آیین‌نامه باید اصلاح شود.

سند چشم‌انداز بخش معدن در دست تدوین

رئیس‌خانه معدن ایران در ادامه با اشاره به اینکه مجمع تشخیص مصلحت نظام درحال تدوین سند چشم‌انداز بخش معدن است، توضیح داد: آخرین سند چشم‌انداز بخش معدن مربوط به سال ۱۳۷۹ است؛ اما در سال‌های گذشته اصلاحاتی در قوانین این بخش اعمال شده اما بنا شد این قوانین مورد بازخوانی قرار گیرد و سند جدیدی تهیه و ابلاغ شود.

بهرامن افزود: این سند اکنون از دبیرخانه مجمع خارج شده و قرار است در صحن مجمع مورد بررسی و سپس تصویب قرار گیرد. از سوی دیگر قانون معادن نیز در مجلس درحال اصلاح بود و با رایزنی‌های صورت گرفته این اصلاحیه از صحن خارج شد. چراکه اگر سند چشم‌انداز بخش معدن تصویب شود با اصلاحیه‌ای که در مجلس در دست تدوین بود، هم‌خوانی نخواهد داشت. رویه صحیح آن است که پس از ابلاغ سند چشم‌انداز، قانون معادن بر اساس آن نوشته شود. بهرامن در ادامه گفت که آخرین نسخه از سند چشم‌انداز بخش معدن را در اختیار کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران قرار می‌دهد تا اعضای این کمیسیون نیز نظرات خود را اعلام کنند.

در چه شرایطی می‌توان قیمت‌گذاری دستوری را حذف کرد؟

یک فعال صنعت فولاد تاکید کرد: سیاست‌گذاران باید بتوانند نقدینگی را در بازار به شکل متوازن توزیع کنند تا در نهایت رقابت در صنعت فولاد متعادل شود.

محمد عادل در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به قیمت‌گذاری دستوری در صنعت فولاد، مطرح کرد: درحال‌حاضر در تمام تجارت‌های پویای دنیا، نرخ‌گذاری دستوری به صورت ایده‌آل حذف شده است و اجرایی شدن این اتفاق در کشور، بسترهای مناسبی نیاز دارد که لازمه آن، ایجاد شفافیت در بازار است. در واقع، زمانی که مسیر معاملات و آمار در حوزه فولاد کاملا واضح و مشخص باشد، می‌توان در خصوص آزادسازی قیمت‌های این صنعت تصمیم‌گیری کرد.

وی گفت: در ایران، عوامل مختلفی ازجمله مشکلات اقتصادی و تحریم‌ها وجود دارد که باعث شده بازار فولاد، مسیری را طی کند که برخی از اطلاعات را پنهان و یا ارائه ندهد. بر همین اساس باید شیوه قیمت‌گذاری به صورت دستوری به پیش برود تا بازار از مسیر واقعی خود خارج نشود.

دبیر اتحادیه فروشندگان آهن مشهد یادآور شد: عدم وجود نرخ‌گذاری دستوری می‌تواند منفعت زیادی برای داشته باشد اما در صورتی که با این اتفاق بخشی از ثروت کشور فقط به افراد خاصی برسد، وجود آن الزامی خواهد بود. عادل با بیان اینکه هدف از قیمت‌گذاری دستوری برقراری عدالت است، گفت: زمانی که در کشورهای مختلف اقتصاد با محدودیت مواجه باشد، نظارت‌ها قوی‌تر می‌شود، چراکه در اقتصاد بدون محدودیت، رانت افزایش می‌یابد و تقسیم ثروت نیز ناعادلانه صورت می‌گیرد، بنابراین نرخ‌گذاری دستوری در برقراری عدال تاثیرگذار است؛ مگر اینکه در اعمال آن مشکلی وجود داشته باشد. وی، پله اول حذف قیمت‌گذاری دستوری را آماده کردن بستر مناسب عنوان و از مهم‌ترین آن نیز به عملکرد درست سامانه‌ها اشاره کرد.

این فعال فولادی تصریح کرد: در سال‌های اخیر بازار فولاد و به طور کل قسمت‌های مختلف زنجیره تولید و توزیع رنج زیادی از رانت و سهم‌خواری برده‌اند به گونه‌ای که می‌توان گفت تمام زنجیره از مواد اولیه تا محصول نهایی از وضعیت فعلی، دلسرد و ناامید هستند. عادل اظهار کرد: در صورتی می‌توان قیمت‌گذاری دستوری را حذف کرد که حداقل ۸۰ درصد زنجیره فولاد مسیر خود را به درستی طی کند، نه زمانی که در تمام قسمت‌های آن، مشکل توزیع ثروت وجود دارد. وی تاکید کرد که سیاست‌گذاران باید بتوانند نقدینگی را در بازار به شکل متوازن توزیع کنند که در این صورت، رقابت در صنعت فولاد متعادل خواهد شد.

سیاست‌های وزارت صمت به زیان بهره‌برداران معدنی تمام شد

دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران گفت: تعارض بین سیاست‌های معدنی وزارت صمت با عنوان فعال کردن معادن با شیوه مزایده و تعطیل کردن معادن فعال به ضرر فعالان معدنی و صنایع معدنی کشور است.

کامران وکیل در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به آغاز مزایده معادن و پهنه‌های معدنی در کشور، اظهار کرد: ظاهرا دولت و وزارت صمت سیاست مشخصی برای بهره‌برداری از معادن ندارند، زیرا بیش از ۵ تا ۶ سال پیش از این بهره‌برداری از معادن، اکتشاف و صدور پروانه ممنوع اعلام شده بود اما چند وقتی است که آزادسازی معادن مطرح شده است.

وی با انتقاد از ابلاغ سیاست‌ها و تصمیمات کوتاه‌مدت در عرصه معادن، گفت: به نظر می‌رسد شیوه قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری با نوعی رانت و سودجویی همراه است زیرا تغییر و تبدیل قوانین در کوتاه‌مدت به هیچ‌وجه استدلال منطقی ندارد و انجام این طرح‌ها دلیل مشخص و روشنی ندارد.

دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران تصریح کرد: هدف از مزایده معادن استخراج، اکتشاف و بهره‌برداری اعلام شده است اما همزمان با اجرای مزایده و آزادسازی پهنه‌ها، برخی از معادن قابل بهره‌برداری تعطیل و دستور به لغو فعالیت آنها داده شد و ۲ هزار نفر بیکار شدند.

وکیل، تعارض بین سیاست‌ها را به ضرر فعالان معدنی دانست و گفت: از یک‌طرف گفته می‌شود در حال راه‌اندازی معادن راکد هستیم و از سوی دیگر، معادن فعال با ۲ هزار شاغل در این معادن را تعطیل می‌کنند و با مزایده می‌خواهند معادن تعطیل شده فعال شوند و به‌کارگیری این شیوه از سیاست‌گذاری‌ها جای تعجب دارد.

وی با اشاره به بکارگیری سیاست‌های چندگانه وزارت صمت در مزایده معادن، اظهار کرد: معدنی که اخیرا با وجود شفافیت در فعالیت‌های مالی تعطیل شد ظاهرا قرار است از طریق مزایده به بهره‌بردار قبلی واگذار شود که جای بحث و بررسی بیشتر دارد.

کمبود انرژی عامل برهم خوردن توازن در حلقه تولید گندله

مدیر طرح جامع فولاد کشور گفت: در ۶ ماه اول امسال تولید فولاد نسبت به سال گذشته حدود ۱۹درصد افزایش داشته است.

به گزارش معدن نیوز، مهران محجوب‌نژاد اظهار کرد: طرح جامع فولاد سالانه پایش می‌شود و نتایج را با اهداف اولیه به منظور شناسایی چالش‌ها و فرصت‌ها رصد می‌کند و نقش مهمی در توسعه این صنعت داشته است. این طرح به عنوان یک سند بالادست، جهت توسعه فولاد بخش‌های خصوصی و دولتی مورد توجه قرار گرفته است.

وی همچنین در راستای چالش‌های موجود در صنعت فولاد تصریح کرد: درحال‌حاضر حدود ۱۰نوع چالش اصلی در این صنعت وجود دارد که با همکاری معاونت معدن، ایمیدرو و شرکت‌های فولادی درحال بررسی است تا برای هر کدام از این چالش‌ها، راهکاری مشخص و سودمند ارائه شود. در واقع مطرح کردن جزییات این چالش‌ها باعث می‌شود که متقاضیان فعالیت در این صنعت با آگاهی به بخشی ورود پیدا کنند که علاوه‌بر حفظ زنجیره به توسعه این صنعت کمک کند.

مدیر طرح جامع فولاد کشور به تاثیر کمبود انرژی در تولید سال ۹۹ اشاره کرد و گفت: در سال ۱۳۹۹ نسبت به ۱۴۰۰ با کاهش تولید فولاد و محصولات فولادی در کشور مواجه بودیم که یکی از مهم‌ترین دلایل آن را می‌توان کمبود انرژی برق و گاز دانست. در حالت ایده‌آل و با توجه به ظرفیت‌سازی که در این حوزه انجام شده بود، پیش‌بینی می‌شد در صورت عدم وجود مشکل کمبود انرژی، تولید ما به ۳۳ میلیون تن برسد اما تولید واقعی در این سال ۲۷.۹ میلیون تن شد.

وی کمبود انرژی را عامل ایجاد عدم توازن در حلقه تولید گندله دانست و توضیح داد: در واقع به علت کاهش تولید در بخش آهن‌اسفنجی و افزایش تولید در بخش گندله و کنسانتره این میزان مازاد ایجاد شد. با این حال حجم تولیدات در سال ۹۹ ایران را به رتبه ۱۰ در تولید فولاد رساند. همچنین گفتنی است که مازاد گندله باعث افزایش ۷۸۸درصدی صادرات گندله و محصولات تولیدی شد که مهم‌ترین مقاصد صادراتی، کشورهای چین، عمان، عراق، اندونزی، تایلند و افغانستان بوده است که ۸۵ درصد از ظرفیت صادراتی ما را پوشش داده است.

محجوب نژاد به بررسی وضعیت تولید فولاد در ۶ ماهه اول امسال پرداخت و گفت: در ۶ ماه اول امسال نیز به لحاظ تولید نسبت به سال گذشته حدود ۱۹ درصد افزایش داشته است. همچنین بیشتر واحدهای تولیدی در جهت افزایش تولید خود برنامه‌ریزی کرده‌اند که که کاهش تولید در واحدهای تولید آهن‌اسفنجی و فولادسازی به دلیل قطعی گاز در نیمه دوم سال را جبران کنند.

وی همچنین به کاهش صادرات محصولات تولیدی پرداخت و گفت: در این ۶ ماه، به دلیل تشدید شدن مازاد گندله بخش قابل‌توجهی از آن صادر شد و صادرات فولاد و محصولات فولادی نیز به علت کاهش قیمت‌های جهانی، جنگ روسیه و اوکراین و همچنین کاهش تقاضای بازار چین نسبت به سال‌های گذشته کاهش یافت.

محجوب‌نژاد مدعی شد که کاهش صادرات محصولات فولادی و افزایش صادرات مواد معدنی به منزله از دست دادن یک نوع ارزش‌افزوده است چراکه باید با کسب ارزش‌افزوده بالاتر به سمت صادرات در انتهای زنجیره حرکت کرد و حتی‌الامکان از خام‌فروشی جلوگیری شود.

مدیر طرح جامع فولاد کشور در پایان به پیش‌بینی وضعیت فولاد در سال ۱۴۰۲ با توجه به طرح جامع اشاره کرد و گفت: در سال ۱۴۰۲ نیز با نرخ به‌کارگیری ۶۸ درصد، ظرفیت فولاد کشور به ۵۰ میلیون تن خواهد رسید و میزان تولید نیز ۳۴میلیون تن خواهد بود. همچنین باتوجه به حلقه فولاد خام با فرض ۲۰ میلیون تن مصرف در داخل کشور، باید تا حدود ۱۴ میلیون تن صادرات انجام شود؛ در واقع در صورت کاهش مصرف فولاد در کشور این مازاد فولاد خام باید از طریق صادرات جبران شود. با این حال مشکلات تحریم و نبود زیرساخت مناسب صادراتی، قطعا کشور را با چالش‌هایی مواجه خواهد کرد.

بایدهای احیای شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی

گیتا جاودانی

در خبرها آمده بود شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی احیا می‌شود.

این خبر را بهرام شکوری، رئیس انجمن مس ایران اعلام کرد و گفت: در صورتی که شورا احیا شود، به اتاق فکر معاونت معدنی وزارت صمت در سیاست‌گذاری‌ها بدل خواهد شد و همه خبرگان صنعت و معدن و انجمن‌ها و اتحادیه‌های صنفی به عنوان دبیر در آن به فعالیت خواهند پرداخت.

این شورا سال‌های گذشته به ریاست معاونت معدنی وزارت صمت فعالیت داشت و جلسات آن تشکیل می‌شد، اما فعالیت آن از اواخر سال ۹۸ به‌تدریج کمرنگ و کمرنگ‌تر شد.

بهرام شکوری احیای این شورا را در راستای مواد ۲ و ۳ قانون بهبود فضای کسب‌وکار دانست و گفت: بر این اساس، معاونت معدنی وزارتخانه مجاب شده که در سیاست‌گذاری‌ها از بخش خصوصی استفاده کند و با تشکیل شورا به قانون عمل خواهد شد.

در گزارش امروز «روزگار معدن»، نظرات انوشیروان دلیریان و عالیخان نصراصفهانی، ۲ تن از کارشناسان حوزه معدن را درباره ضرورت احیای شورا موردبررسی قرار دادیم.

عکس: روزگار معدن

> تبیین چشم‌انداز بخش معدن، تعیین ماموریت‌ها، سیاست‌ها، اهداف و حتی تعریف خطوط کلی اجرایی، علمی و عملی این بخش را می‌توان از وظایف مهم شورا قلمداد کرد

بالاترین رکن هدایت

انوشیروان دلیریان ـ کارشناس و فعال حوزه معدن:

به عقیده من، بالاترین رکن هدایت و سیاست‌گذاری در بخش معدن باید شورای سیاست‌گذاری باشد.

برای شرح این جمله باید توضیحاتی را به‌عنوان مقدمه بیان کرد. در حدود نیمه دوم قرن ۱۸ میلادی، یعنی زمانی که انقلاب صنعتی به‌وقوع پیوست و فرآیندها مبتنی بر علم و شرایط سیستماتیک شد، دیگر تصمیم‌گیری‌های یک‌بعدی یا تک‌صدایی سال به سال و قرن به قرن کمتر شد و جای خود را به تصمیم‌گیری به‌صورت گروهی یا شورایی داد.

به این ترتیب، شورایی اعم از افراد حقیقی و حقوقی که در آن بخش یا صنعت ذی‌نفع بودند، تصمیماتی را به‌صورت جمعی اتخاذ می‌کردند که ماحصل آن پیشرفت‌هایی شد که در ۲۰۰ تا ۳۰۰ سال اخیر در نظام حاکم بر جهان به‌وقوع پیوست و همه ما امروزه از آن بهره می‌بریم.

پس شورای سیاست‌گذاری در هر حوزه، که بخش معدن هم از آن مستثنا نیست، حاکمیت تفکر سیستمی و شورایی بر بخش معدن است. به این واسطه، شاید مفهوم جمله «بالاترین رکن در هدایت و سیاست‌گذاری بخش معدن، شورای سیاست‌گذاری است» روشن‌تر شود.

▣ اتاق فرمان بخش معدن

به‌عبارت ساده‌تر، اتاق فرمان بخش معدن شورای سیاست‌گذاری است، به این دلیل که وظیفه آن تعیین چشم‌انداز، ماموریت‌ها، سیاست‌ها و کلیه اهداف بخش معدن است. حتی تعریف خطوط کلی مباحث علمی و اجرایی برعهده این شورا است یا به‌عبارت دیگر، مهم‌ترین رسالت این شورا یافتن پرسش‌های زیر است: اول اینکه موجودی ما در بخش معدن چیست و در این حوزه از چه ظرفیت‌هایی برخوردار هستیم، دیگر اینکه می‌خواهیم در این بخش به کجا برسیم و باید چه مسیری را طی کنیم و در نهایت اینکه چه کارهایی را انجام دهیم تا به خواسته‌هایی که از این بخش داریم، دست پیدا کنیم.

به‌علاوه، تدوین، ارزیابی و نظارت بر اجرای آنها جزو موضوعاتی است که در محدوده وظایف کلان این شورا قرار می‌گیرد.

پس تبیین چشم‌انداز بخش معدن، تعیین ماموریت‌ها، سیاست‌ها، اهداف و حتی تعریف خطوط کلی اجرایی، علمی و عملی این بخش را می‌توان از وظایف مهم این شورا قلمداد کرد. خلاصه اینکه، باید حل این ۳ موضوع اصلی را به مجموعه‌ای به نام شورای سیاست‌گذاری بسپاریم.

▣ اهداف چندگانه در مسیر رشد

باید در پاسخ به این پرسش که بخش معدن ما در حال حاضر کجا است و چه موجودیتی دارد، گفت که خوشبختانه باتوجه به آمار و گزارش‌ها و پایشی که انجام شده است، وزارت صمت، سازمان‌های زمین‌شناسی و توسعه و نوسازی، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی، که بازوهای اجرایی و عملیاتی وزارتخانه هستند، می‌توانند گزارش مدون و مبسوطی ارائه دهند تا روشن شود که بخش معدن ما در حال حاضر در چه مرحله‌ای قرار دارد.

پاسخ این پرسش را هم که ما می‌خواهیم به کجا برویم و چه چیزی را باید به‌دست بیاوریم، می‌توان در سیاست‌های کلی و کلان بخش معدن یافت. نخستین و مهم‌ترین هدف ما، سیاست‌گذاری و اطلاع‌رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین است.

در مرحله بعدی، تقویت خلاقیت و ابتکار، دستیابی به فناوری‌های نوین، ارتقای سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی، تعمیق پژوهش و گسترش زمین‌شناسی بنیادی و اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور است.

هدف مرحله سوم، ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی، اولویت دادن به تامین مواد موردنیاز صنایع داخلی کشور، صادرات مواد معدنی فرآوری‌شده، استفاده از موقعیت ویژه زمین‌شناسی ایران و گسترش همکاری‌های بین‌المللی اعم از علمی، فنی و اقتصادی (بابت جذب و جلب منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینه اکتشاف معدنی) و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی است و هدف نهایی تعیین اولویت‌های مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گرانبها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته است.

▣ هوشمند و پویا

حال که باتوجه به آنچه گفته شد، دانستیم که در حال حاضر در بخش معدن چه چیزهایی داریم، به کجا قرار است، برسیم و باید چه چیزهایی را کسب کنیم، وقت آن رسیده که مسیر حرکت را جهت‌یابی کنیم.

مهم‌ترین مسئله و موردی که به‌گمان من، وظیفه اصلی شورا است، ترسیم نقشه راه و مسیری است که باید از داشته‌ها به خواسته‌ها طی کنیم که در شرایط حساس فعلی، هم برای سیاست‌گذار و بدنه معدنی و اقتصادی دولت، هم برای بخش خصوصی مرتبط با صنعت معدنکاری و هم (به‌واسطه اینکه معدن از نگاه فقهی انفال است و صنعتی عام‌المنفعه است) برای کل ملت ایران می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

اگر شورایی به نام سیاست‌گذاری تعریف شود، باید روال عادی طرح‌ریزی‌ها و برنامه‌نویسی‌ها را کنار بگذارد.

شورای سیاست‌گذاری باید هوشمند و پویا باشد و علاوه بر اینکه در جایگاه بالاترین رکن تصمیم‌گیری بخش معدن در داخل کشور قرار می‌گیرد، باید به تمام فعالیت‌ها، اعم از فعالیت‌های معدنی و اقتصادی در منطقه و فرای منطقه در دنیا اشراف داشته باشد و آنها را پایش کند، تا مسیری که در نظر می‌گیرد و به بخش معدن ابلاغ می‌کند، براساس برنامه‌ای استراتژیک باشد.

▣ برنامه استراتژیک چیست؟

برنامه استراتژیک با سند و طرح کلی تفاوت بسیاری دارد. به‌عنوان نمونه، اگر در سند چشم‌انداز برای مس، سرب و روی، آلومینیوم، فولاد و مانند آن، عدد و رقمی مشخص شده است، برنامه استراتژیک، راهبردی است که تا زمان رسیدن به چشم‌انداز موردنظر، شرایط ما و وضع کشورهای همسایه و منطقه و شرایط فرامنطقه‌ای و دنیا را بررسی می‌کند و براساس آن مسیر را تعیین و مشخص می‌کند.

چه‌بسا برنامه‌ریز ناچار شود، در موارد زیادی براساس اتفاقاتی که در طول زمان رخ می‌دهد، برنامه‌ریزی استراتژیک پیش‌رو را روزآمد کند و فراز و فرودهایی در نظر بگیرد که راه دستیابی به نتیجه هموار شود. این شیوه به‌مراتب کارآتر از آن است که بر اجرای سندی پافشاری شود که بدون آگاهی از اتفاقات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، در گذشته تدوین شده و ایستا و بدون تغییر است.

این وظیفه به‌گمان من، یکی از اصلی‌ترین و حساس‌ترین وظایف شورای سیاست‌گذاری است و کل مسیری را که باید طی کنیم، متحول می‌کند تا به خواسته‌های خود دست یابیم.

راهکاری برای جهش

علیخان نصر اصفهانی ـ استاد دانشگاه و فعال حوزه معدن:

چنین شوراهایی به‌عنوان یک نهاد کارشناسی مشورتی غیرانتفاعی مردم‌نهاد، وظیفه نظارت و رصد بر روند زنجیره معدن، از معدن تا بازار فروش را برعهده دارند و با هدف ایجاد اتاق فکر، کمک به تولید و نظارت بر زیرساخت‌های اقتصادی مردمی در معدن تاسیس شده است و با ایجاد جهش در استخراج و بهره‌برداری از ذخایر معدنی، کاهش زمان دستیابی به مواد معدنی و افزایش نقش‌آفرینی اقتصاد معدنی در اقتصاد کشور، ثمرات فراوانی ایجاد می‌کند.

این شورا، به‌عنوان یک نهاد مشورتی، تلاش می‌کند در مدیریت بخش خصوصی، اقتصاد انسجام و وحدت رویه ایجاد کند و به این ترتیب، با تصویب و اجرای قوانین و نظارت بر روند اجرایی جریان معدنکاری و تجارت به وزارت صنعت، معدن و تجارت کمک و همفکری برساند.

سیاست‌گذاری‌های این شورا برای ایجاد سازکار اجرایی و حذف مشکلات اداری، اجتماعی، امنیتی و اقتصادی در حوزه‌های دولتی و بخش خصوصی به دولت اعلام می‌شود. البته در قانون بهبود فضای کسب‌وکار این موضوع یعنی ایجاد شورای سیاست‌گذاری زنجیره معدنی به‌شکلی روشن پیش‌بینی شده و معاونت معدنی وزارتخانه موظف است از ظرفیت‌های بخش خصوصی در سیاست‌گذاری‌های خود استفاده کند.

▣ ضرورت احیای شورا

هیچ نهاد دولتی اجرایی و مجالس قانون‌گذاری به‌تنهایی نمی‌تواند همه مشکلات حوزه‌های گوناگون، از جمله معدن را برطرف کند، به آسیب‌شناسی نیازها و سازکارهای عملیاتی بپردازد و سیاست‌گذاری دقیق و درستی انجام دهد.

بنابراین به کانون‌های مشورتی نیاز است تا برای ایجاد امنیت و اعتماد سرمایه‌گذاران و جذب حداکثر سرمایه داخلی و خارجی چاره‌ای بیندیشند و با ارائه طرح‌های راهبردی ملی و فراملی، آن را به مرحله عملیاتی نزدیک کنند.

▣ اعضای اصلی

نیروی انسانی نکته مهمی است که شاید بقا و استمرار چنین شورایی به آن بستگی داشته باشد. تشکیل و فعالیت اتاق فکری در قالب شورا که متشکل از تمام فرهیختگان، خبرگان صنعت و معدن و انجمن‌های صنفی فعال در این حوزه باشد، برای رسیدن به نتیجه مطلوب لازم و ضروری است.

متاسفانه بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که در حال حاضر تعداد معدودی از افراد صندلی‌های مراکز تصمیم‌گیری، نظارتی و مشورتی را در جامعه معدنی اشغال کرده‌اند. چنین مجموعه‌هایی به طور مطمئن تلاش خواهند کرد برای راه‌اندازی چنین شورایی موانعی به‌وجود آورند یا خود یا وابستگان‌شان را وارد میدان کنند و رقابت بین ۲ طیف شروع خواهد شد. متاسفانه این روند در کوتاه‌ترین زمان به ناکارآمدی شورا می‌انجامد.

در این میان، نقش مجموعه‌های دانشگاهی و فرهیختگان و صاحب‌نظران معدنی، که برای منافع خود یا طیف وابسته خود تلاش نمی‌کنند، بسیار بااهمیت می‌شود.

این شورا با ایجاد کمیسیون‌های تخصصی خود در مناطق گوناگون کشور و شناسایی متخصصان، تلاش خواهد کرد تا زنجیره معدن را به عنوان بخشی از کل زنجیره اقتصادی کشور تعریف کند و در عین نظارت و مشورت برای حفظ منافع عموم مردم، توان خود را برای حمایت از بخش خصوصی، ساده، سریع و کارآمد کردن روندهای اجرایی، رفع گلوگاه‌های توقف، آینده‌نگری و سرعت‌بخشی به فرآیند توسعه در این حوزه به‌کار گیرد.

بنابراین نیاز به جذب جوانان فرهیخته و گمنام در کنار افراد باتجربه و صاحب‌نام احساس می‌شود تا حرفی نو بشنویم و طرحی نو در انداخته شود، در غیر این صورت، شاهد تکرار مکررات خواهیم بود.

▣ مشکل‌گشایی در حوزه معدن

در پژوهش شعاری داریم که می‌گوید: بدون بررسی و پژوهش کاری را انجام ندهید.

مشکل جامعه معدنی، تاثیر سلیقه‌ها، برداشت‌ها و منافع شخصی در تصویب و اجرای قوانین است.

قانون باید راه را هموار کند و دست مجریان را باز بگذارد تا سرعت اجرای قوانین را بالا ببرند. حذف مراکز و کوچک کردن گلوگاه‌های قانونی و اتصال جزایر نظارتی در روند اجرایی معدنکاری موجب رونق این حوزه می‌شود.

شفاف‌سازی، آموزش فن و اخلاق، شناسایی و آسیب‌شناسی، برخورد بدون ترس با رانت و رانت‌خواری، تزریق قوانین محرکه تشویقی و تصحیح نواقص اجرایی از عمده مواردی است که شورا می‌تواند از طریق آن بخش اقتصادی معدن را پویاتر کند. البته باید دوباره تاکید کرد، همه این اتفاقات زمانی می‌افتد که شورا به حیاط‌خلوت عده‌ای بدل نشود و مدیران‌ارشد و استراتژیک وزارت صنعت، معدن و تجارت مقید باشند و توجه و نظارت کافی به چنین فعالیت‌هایی اختصاص دهند.

▣ مقابله با تهدید

می‌توان در زمینه‌های تخصصی معدن و صنایع وابسته مثل سنگ، فولاد و فلزات، کمسیون‌هایی زیرمجموعه شورا تاسیس کرد.

در اینجا، نقش نهادهایی همچون اتاق‌های بازرگانی، سازمان‌های نظام مهندسی معدن، خانه‌های معدن و صنعت، مراکز تحقیقاتی دانشگاهی و نهادهای دانش‌بنیان واقعی بسیار مهم است.

یکی دیگر از حوزه‌های مهم فعالیت شورا، ارائه کمک مشورتی به دولت در زمینه‌های هوشمندسازی (با بکارگیری فناوری‌های نوین) و شفاف‌سازی شبکه اقتصادی مردم‌نهاد (با قابلیت شناسایی به‌موقع خطر و مقابله با هر نوع تهدید)، به‌منظور بالا بردن سطح تاب‌آوری شبکه اقتصادی و در نتیجه ارتقای منافع و سطح اعتماد سرمایه‌گذاران است.

سخن پایانی

سخن پایانی اینکه، معدن و صنایع وابسته از رویکردهای غیرعلمی، غیرکارشناسی، تصمیمات غیرفنی، مقطعی، غیراستراتژیک، سلیقه‌ای و نداشتن برنامه و نقشه راه آسیب زیادی دیده است.

گسترش فساد، رانت‌خواری و بلوکه کردن معدن و صنایع وابسته در انحصار بخش خاصی از افراد، شوک نوسانات اقتصادی، مشکلات تامین نقدینگی، تامین تجهیزات مناسب، کمبود دانش فنی و مدیریتی و نبود امید به توسعه و صادرات، باعث کندی و توقف چرخ صنعت و معدن شده است. امید است، فعالیت شورا شروعی برای تغییر اتمسفر حاکم بر فضای تجاری، جهش در تولید ثروت و اشتغالزایی پایدار در کشور باشد.

فروش محصولات هپکو با تسهیلات ویژه برای نخستین‌بار

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: برای نخستین‌بار و با هدف حمایت از تولید داخل ۶۰۰ دستگاه انواع محصولات شرکت هپکو با ۸۰ درصد تسهیلات بانکی به فروش می‌رسد.

به گزارش ایرنا، امید قالیباف افزود: مدت بازپرداخت تسهیلات ۴ ساله با ۶ ماه تنفس و سود ۱۲ درصد در نظر گرفته شده است و ۸۰ درصد نرخ محصول از طریق تسهیلات بانکی پرداخت می‌شود.

وی ادامه داد: چنین شرایطی جهت خرید برای نخستین‌بار اجرا می‌شود و هدف از این بسته تشویقی تحقق دستور رئیس‌جمهوری برای حمایت از شرکت هپکو و کمک به فعالان حوزه معدن است. وی گفت: بهره‌برداران معادن کوچک و متوسط و واحدهای فرآوری می‌توانند از امروز به سامانه صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی مراجعه و برای خرید محصول مورد نظر اقدام کنند.

قالیباف در مورد تنوع محصولات مشمول این تسهیلات، ادامه‌داد: ۳ مدل بیل مکانیکی، سه مدل لودر (چرخ لاستیکی)، یک مدل بولدوزر و ۲ مدل تراک ازجمله محصولات شرکت هپکو است که مشمول خرید تسهیلاتی قرار دارد.

مشاور وزیر صمت تاکید کرد: این وزارتخانه از همه ظرفیت خود به منظور حمایت از تولید داخل استفاده می‌کند و در اجرای این سیاست اصولی طرح‌های دیگری در دست انجام است که به زودی اعلام خواهد شد.

خدمات گهرزمین برای همیشه ماندگار است

نشست صمیمی و آموزشی با حضور مدیرعامل و تنی چند از مدیران شرکت سنگ‌آهن گهرزمین و مدیرکل آموزش و پرورش استان و مدیران ۷ شهرستان جنوبی استان در سالن کنفرانس هتل آسمان کرمان برگزار شد.

به گزارش روابط‌عمومی سنگ‌آهن گهرزمین، در این جلسه مدیرعامل شرکت گهرزمین با اشاره به نقش آموزش و پرورش در پیشرفت فرهنگی و توسعه انسانی پایدار عنوان کرد: اگر آموزش، فرزندان ما را با عزت نفس، اراده و همت بلند پرورش دهد که بتوانند موثر و تصمیم‌ساز باشند، بی‌شک جامعه به توسعه همراه با زیست‌بوم فرهنگی خواهد رسید.

وی افزود: انتظار داریم در نتیجه تلاش‌های مشترک گهرزمین و آموزش و پرورش در ارائه خدمت و آموزش هدفمند به دانش‌آموزان این شهرستان‌ها، شاهد ارتقاء سطح کیفی آموزش و افزایش موفقیت افراد بهره‌مند از طرح مفکر در ورود به دانشگاه‌های معتبر و تحصیل در رشته‌های خاص باشیم.

در ادامه، مدیرکل آموزش و پرورش استان با اشاره به اقدامات ارزشمند شرکت گهرزمین افزود: خدمات این مجموعه، برای همیشه ماندگار است.

درواقع برای بهره‌وری بیشتر، ضمن پایش مداوم تاثیر اجرای طرح مفکر باید تلاش شود میانگین سطح کیفی آموزش و پرورش استان کرمان از میانگین کشور نیز فراتر رود.

رضایی در پایان، خواستار تداوم این جلسات در راستای راهگشایی و رفع موانع این امر شد.

همچنین در این جلسه، مدیران آموزش و پرورش شهرستان‌های جیرفت، عنبرآباد، کهنوج، رودبار جنوب، قلعه گنج، منوجان و فاریاب ضمن تقدیر و تشکر و ارزیابی مثبت اقدامات شرکت گهرزمین، با ارائه گزارشی از وضعیت علمی و آموزشی دانش‌آموزان جنوب استان کرمان، بر بهره‌مندی هرچه بیشتر دانش‌آموزان از طرح مفکر و همچنین استفاده از اساتید و معلمان مجرب و با سابقه درخشان بومی استان و چگونگی افزایش خدمات و توسعه کمی کانون‌های ارائه خدمات به دانش‌آموزان تاکید کردند.

روزگار معدن
صنایع فلزی و غیرفلزی
۴ چهارشنبه
۲۵ آبان ۱۴۰۱
۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴
۱۶ نوامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۶۱

دانش معدنی قضات بروز می‌شود

رئیس‌خانه معدن ایران گفت: با برنامه‌ریزی انجام شده، ۳۵۰ قاضی از سراسر کشور که در استان‌های خود با معضلات و مشکلات معدنی مواجه‌اند، از دانش روز بخش معدن برخوردار می‌شوند.

به گزارش ایرنا، محمدرضا بهرامن افزود: یکی از چالش‌های بخش معدن و صنایع معدنی کشور، تصمیمات نادرستی است که برخی اوقات از سوی بعضی قضات اتخاذ می‌شود که آن هم ناشی از عدم اطلاع و اشراف کافی به حقوق معادن و شناخت درست از این بخش است. وی بیان کرد: در برخی موارد شاهد تفسیر به رای قضات هستیم، همچنین آیین‌نامه‌ها و موادی وجود دارد که از حساسیت بالایی برخوردارند اما به اندازه کافی به آنها پرداخته نمی‌شود. بهرامن خاطرنشان کرد: در همین راستا، خانه معدن ایران با هماهنگی انجمن مدیریت جهادی کشور و معاونت منابع انسانی قوه‌قضائیه، در راستای ساماندهی همین مسئله اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی ویژه قضات کرد که به همین منظور ۸۵۰ قاضی از سراسر کشور به‌منظور دانش‌افزایی در زمینه مسائل و حقوق معدنی معرفی شدند. وی ادامه‌داد: خانه معدن ایران در ادامه با توجه به نبود پرونده‌های معدنی در برخی نقاط کشور، اقدام به پالایش نفرات اعلام شده کرد که در نهایت فهرستی از ۳۵۰ قاضی مشخص شد. رئیس خانه معدن ایران گفت: این قضات در مدت ۶ هفته با حضور در سمیناری یک روزه در دو بخش تئوریک و کارگاهی (که بخش کارگاهی با حضور نماینده‌ای از دیوان عدالت اداری برگزار و در آن مطالعه موردی برخی پرونده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد)، به فراگیری آموزش‌ها خواهند پرداخت. وی گفت: در هفته نخست این آموزش‌ها، خانه معدن ایران در محل هتل همای تهران میزبان قضاتی از استان‌های کردستان، کرمانشاه، ایلام، لرستان، همدان، تهران و البرز بود و ۲ هفته بعد هفته دوم این آموزش‌ها برای قضاتی از استان‌های آذربایجان شرقی و غربی، اردبیل، زنجان و قزوین برگزار خواهد شد.

رشد ۳۰ درصدی سود صنایع‌معدنی

رئیس کمیسیون معادن و صنایع‌معدنی اتاق بازرگانی ایران گفت: به هر میزانی که اختلاف نرخ دلار نیمایی و آزاد کاهش پیدا کند، به همان میزان حاشیه سود خالص شرکت‌های فعال در حوزه معدنی افزایش پیدا می‌کند و در صورت رفع این چالش‌ها می‌توان برآورد افزایش سودآوری حدود ۳۰ تا ۴۰ درصدی را برای شرکت‌ها داشت.

به گزارش سنا، بهرام شکوری اظهار کرد: در شرایط فعلی کشور، صنایع معدنی می‌تواند جایگزین مناسبی برای درآمدهای نفتی باشد اما این موضوع مشروط به حمایت دولت در رفع موانع است. وی ادامه داد: درحال‌حاضر صنایع معدنی با چالش قیمت‌گذاری دستوری، وضع عوارض صادراتی، محدودیت‌های ال‌سی و ارتباط‌های بانکی مواجه است اما خوشبختانه در جلسه‌ای که اخیرا با معاونت وزارت صنعت داشتیم، مقرر شد تا «شورای سیاست‌گذاری زنجیره‌های معدنی» دوباره ازسرگرفته شود و در این جلسات که با حضور خبرگان این صنعت و انجمن‌ها برگزار می‌شود، چالش‌ها احصاء و راهکارهای جایگزین مورد بررسی قرار گیرد. رئیس کمیسیون معادن و صنایع‌معدنی اتاق بازرگانی ایران بیان کرد: در گذشته این شورا نقش کلیدی در تعیین راهبردهای صنایع معدنی داشت اما در سال‌های پیشین به طور دستوری فعالیت آن متوقف شد و به دنبال این تصمیم، مصوبات خلق‌الساعه و یک شبه‌ای شدت پیدا کرد؛ راه‌اندازی دوباره این شورای می‌تواند منجربه تعالی این صنعت بشود. وی تصریح کرد: فعالان این حوزه مکرر بر فسادزا بودن قیمت‌گذاری دستوری و ارز ترجیحی تاکید داشتند و اکنون با حذف ارز ۴۲۰۰تومانی، دلار نیمایی جایگزین آن بستر شده است و با نرخ آزاد فاصله بیش از ۱۰ هزار تومانی را دارد؛ این موضوع باعث ایجاد رانت و فساد می‌شود، از این‌رو مسئولان باید نسبت به استقرار نظام عرضه و تقاضا در تعیین قیمت‌ها اهتمام داشته باشند. رئیس کمیسیون معادن و صنایع‌معدنی اتاق بازرگانی ایران معتقد است؛ به هر میزانی که اختلاف نرخ نرخ دلار نیمایی و آزاد کاهش پیدا کند، به همان میزان حاشیه سود خالص شرکت‌های فعال در حوزه معدنی افزایش پیدا می‌کند و در صورت رفع این چالش‌ها می‌توان برآورد افزایش سودآوری حدود ۳۰تا ۴۰ درصدی را برای شرکت‌ها داشت. شکوری با تاکید بر اینکه شوراهای سیاست‌گذاری به نوعی اتاق فکر این صنعت محسوب می‌شود، گفت: مقرر شده در روزهای آتی جلسات شورای سیاست‌گذاری در خصوص حل چالش‌ها و توسعه تمامی بخش‌های معدنی ازجمله مس، فولاد، سرب و روی، طلا، سنگ‌های تزئینی و... برگزار بشود و به طور حتم حل و بررسی راهکارهای جایگزین برای چالش‌های یادشده در اولویت قرار می‌گیرد.

صادرات، رمز حفظ بازارهای جهانی

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

ظرفیت‌های بخش معدن آنقدر متنوع و غنی است که می‌تواند این حوزه را به یکی از بازیگران مهم و تاثیرگذار در زمین اقتصادی کشور تبدیل کند.

به همین دلیل باید فرصتی فراهم شود تا معدن بتواند توانمندی‌های کم‌نظیر خود در زمینه ارزآوری و بی‌اثر کردن تحریم‌ها را نشان دهد.

کارشناسان حوزه معدن معتقدند برای حصول این هدف باید تولیدات معدنی کشور راه خود را به بازارهای جهانی باز کنند، اما آنچه گاهی موجب موفق نشدن در میدان رقابت می‌شود و سرخوردگی به‌دنبال می‌آورد، سطح نازل کیفیت و مطابقت نداشت با استانداردهای بین‌المللی است.

در گزارش زیر۳ تن از کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه معدن از راهکارهای عمده حل مشکل و افزایش کیفیت تولیدات معدنی می‌گویند.

سرمایه‌گذاری، کلید افزایش کیفیت

به‌باور علی رضایی، نماینده مجلس شورای اسلامی، سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند افزایش تولید باکیفیت محصولات معدنی را محقق کند.

به گزارش کانی‌مگ، رضایی درباره لزوم جذب سرمایه‌گذار خارجی در بخش معدن کشور گفت: تحقق رشد اقتصادی در افق ۱۴۰۴ به‌ویژه در بخش معدن نیازمند توسعه در بخش‌های همراستا با معدن است و اگر روند توسعه‌ای و هم‌افزایی در این بخش‌ها رخ ندهد، صنعت معدنکاری نیز توسعه نخواهد یافت.

این نماینده مجلس توضیح داد: جذب سرمایه‌گذار خارجی می‌تواند این صنعت را به اهداف و چشم‌اندازهای پیش‌بینی‌شده برساند، زیرا زمینه را برای حل مشکلات اقتصادی، با استفاده از منابع ارزی خارجی فراهم می‌کند. باید از این امر حمایت کرد؛ با این حال، اولویت باید با سرمایه‌گذار داخلی باشد.

این عضو کمیسیون اقتصادی افزود: برای توسعه معادن کشور در نخستین گام باید دقت بیشتری در زمینه واگذاری‌ها داشته باشیم و برای این هدف اهلیت‌سنجی مناسبی صورت گیرد.

نماینده مردم کنگاور در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از روالی که پیش از این در واگذاری‌های معادن رایج بود، گفت: معادن به افرادی واگذار می‌شد که نمی‌توانستند آن را وارد چرخه اقتصادی کنند و نداشتن صرفه اقتصادی باعث بروز مشکلات متعددی از جمله اعتراضات کارگری می‌شد.

محرک اقتصاد کشور

رضایی با تاکید بر اینکه معادن باید به افراد اهل به لحاظ فنی و مالی واگذار شود، اظهار کرد: پس از مرحله واگذاری، از دولت انتظار می‌رود صاحبان مجوزها، پروانه‌های بهره‌برداری و کسانی که موافقت اصولی را دریافت کرده‌اند را مورد حمایت قرار دهد، زیرا با فعال‌سازی معادن بخشی از اقتصاد کشور به تحرک در می‌آید و به‌دنبال آن اشتغالزایی صورت می‌گیرد.

وی عنوان کرد: با حمایت دولت از متقاضیان فعالیت معدنی، معادن تعطیل، نیمه‌تعطیل و غیرفعال، فعال می‌شوند و می‌توان برای عبور از شرایط تحریمی به درآمدی جز درآمد فروش نفت امیدوار بود.

به‌باور این نماینده، تنوع مواد معدنی ایران فرصتی برای کشور ما فراهم آورده تا با فروش و صادرات محصولات معدنی بتوانیم بخشی از مشکلات اقتصادی کشور را برطرف کنیم.

نقش صادرات در ارتقای کیفیت

اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات فعالیت در حوزه صادرات را یکی از عوامل کمک‌کننده به ارتقای کیفیت محصولات معدنی اعلام کرد و گفت: باتوجه به نیاز کشور در صنایع مختلف و نیز عرضه و تقاضا در بازار داخلی، باید تولید را به‌گونه‌ای مدیریت کرد که بازارهای خارجی حفظ شوند، زیرا صادرات علاوه بر ارزآوری برای کشور در افزایش کیفیت تولیدات نیز تاثیر مثبت دارد و منجر به ارتقای تولید و افزایش اشتغال می‌شود.

به گزارش شاتا، سعدمحمدی توجه و ارزیابی دقیق بخش‌های مختلف بازار را در تدوین دستورالعمل‌ها ضروری دانست و خواستار رفع مغایرت‌ها در شیوه‌نامه‌های مختلف در راستای حمایت از حقوق تولیدکننده و مصرف‌کننده شد و لازمه این کار را برگزاری جلسات هم‌اندیشی با همه بخش‌های ذی‌نفع و ذی‌مدخل عنوان کرد. مدیرعامل شرکت ومعادن به محدودیت ظرفیت‌های معدنی کشف‌شده فعلی در کشور اشاره کرد و افزود: حوزه معدن نیازمند تغییر نگرش و استفاده از روش‌ها و تجهیزات روزآمد دنیا باتوجه به شرایط معدنی کشور است و اگر تصمیمات براساس ارزیابی‌های دقیق و کارشناسی باشد، کاملا عملیاتی و اجرایی خواهد بود.

تغییر الگوها در رفتار معدنی

سعدمحمدی با تاکید بر ضرورت ارتقای نقش معدن در اقتصاد کشور، دستیابی به اهداف تعیین‌شده در این حوزه را منوط به تغییر الگوها در رفتار نهادهای مسئول در بخش معدن دانست و گفت: برای استفاده بهینه از ظرفیت معدنی کشور علاوه بر بروزرسانی تجهیزات در دو بخش سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، همراه بودن با دانش روز ضروری است و این امر نیازمند آموزش مستمر برای مجموعه‌های تخصصی فعال در حوزه معدن است.

وی با بیان اینکه نیمی از تولیدات معدنی کشور در بخش مصالح ساختمانی است، ارتقای نقش بخش معدن در اقتصاد کشور را منوط به افزایش تولیدات معدنی فلزی دانست و گفت: لازم است در بخش طراحی برنامه‌ریزی جدی صورت گیرد.

نقش پژوهش و فناوری در اعتلای کیفیت

به گفته مجید وفایی‌فرد، مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران، تحقیق و توسعه در معدنکاری، هم از جایگاه مصرف‌کننده و هم از جایگاه تولیدکننده موضوع بااهمیتی است.

وی در این‌باره به ایرنا گفت: این فعالیت‌ها روی فناوری‌های جدید در زمینه اکتشاف، معدنکاری و فرآوری، هم برای تولیدکننده و هم برای مصرف‌کننده اهمیت دارد.

وفایی‌فرد ادامه داد: تحقیق و توسعه موفق، فناوری جدیدی خلق می‌کند که هزینه تولید را کاهش می‌دهد، موجب ارتقای کیفیت کالاهای معدنی می‌شود، اثرات مخرب محیط‌زیستی را کم می‌کند و ایمنی و سلامتی را بهبود می‌بخشد؛ بنابراین بیشترین منفعت را شامل حال مصرف‌کننده خواهد کرد.

چالش تحقیق و توسعه

وی افزود: اکنون برخی شرکت‌های معدنکاری سرمایه‌گذاری خوبی در زمینه تحقیق و توسعه دارند، اما این مقدار کافی نیست و در آینده نزدیک، این صنعت با چالش‌های زیادی مانند افزایش تقاضا ازسوی کشورهای در حال توسعه، رویکرد عمومی برای استفاده از کانی‌های عیار پایین، تاکید روزافزون بر کاهش مصرف انرژی و کاهش انتشار دی‌اکسیدکربن روبه‌رو است.

وفایی‌فرد معتقد است برای غلبه بر چالش‌ها، صنایع باید تحقیق و توسعه را به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای افزایش دهند. به محض اینکه جهان وارد دوره عدم قطعیت اقتصادی شود، این بخش نیاز پیدا خواهد کرد که رویکردش به تحقیق و توسعه را تصحیح کند، درباره همکاری با دانشگاه‌ها و همکاری‌های تحقیقاتی با شرکت‌ها و موسسه‌های دیگر تجدیدنظر کند و در سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه خلاق‌تر باشد. مدیر مرکز تحقیقات فرآوری مواد معدنی ایران گفت: تحقیق و توسعه بخش اصلی اقتصاد و تابع موج‌ها، روندها و وضعیت عمومی آن است.

وی ادامه داد: تعداد کمی از شرکت‌های بزرگ معدنی هستند که حدود یک درصد درآمدشان را صرف تحقیق و توسعه می‌کنند و تعداد به مراتب کمتری می‌توان یافت که سهم تحقیق و توسعه را ۵ درصد در نظر گرفته باشند. این میزان بودجه برای تحقیق و توسعه در مقایسه با بخش‌های دیگر بسیار ناچیز است.

سخن پایانی...

معدن و صنایع وابسته می‌توانند نقش موثری در افزایش درآمد کشور داشته باشند و گره‌ای از مشکلات پیچیده اقتصادی امروز کشور بگشایند، اما ورود به میدان رقابت، همان‌طور که در بالا گفته شد، نیازمند مقدماتی است که هنوز چنانکه باید و شاید محقق نشده است؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد برای تامین این مقدمات و تسهیل جریانات باید از یک طرف مسئولان و مدیران معدنی کشور و از طرف دیگر بخش خصوصی پای کار بیایند.

رشد تولید شمش در فولاد خوزستان

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان درخصوص عملکرد شرکت در امسال خاطرنشان کرد: این شرکت تا نیمه آبان‌ماه امسال، ۲میلیون و ۲۳۵هزار تن تولید شمش داشته که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته نزدیک به ۲۸درصد افزایش داشته، در حالی که به واسطه محدودیت برق ۲۲۸هزار تن تولید را از دست داده است. فولاد خوزستان در ۲ سال اخیر ۱۲درصد افت تولید به دلیل چانه‌زنی داخلی داشته است.

به گزارش معدن‌نامه، امین ابراهیمی گفت: فولاد خوزستان در سال گذشته اتفاق خوبی را در حوزه صادرات رقم زده که ۶۰درصد تولیدات به صورت صادرات و ۴۰درصد آن به صورت فروش داخل بوده است. از این ۴۰درصد، ۷۵درصد آن در داخل استان و نزدیک به ۲۵درصد آن در خارج از استان به فروش رفته است. با صادرات ۶۰درصدی محصول ۱/۳میلیارد دلار معادل ۳درصد ارزآوری کشور به فولاد خوزستان اختصاص یافت. وی افزود: در افق۱۴۰۴ تولید فولاد، بهتر است که از کویرمحوری به دریامحوری جابه‌جا شود. بهترین نقاط در حوزه تولید دریا محوری فولاد، سواحل خلیج‌فارس و دریای عمان است. دولت باید مانند شرکت‌های سنگ‌آهن، شرکت‌های بزرگ فولادی را نیز حمایت کند. براساس آمار به‌دست آمده، ذخایر موجود سنگ‌آهن، تنها ۱۳ تا ۱۵ سال آینده جوابگو خواهد بود. در دو سال گذشته کمبود سنگ‌آهن مشهود نبوده و این امر به دلیل کاهش تولید به واسطه کاهش مصرف انرژی (قطعی برق) بوده است. مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان ادامه داد: یکی از راهکارهای جبران کمبود سنگ‌آهن، جلوگیری از صدور مجوزهای مازاد جدید برای تشکیل شرکت‌های تولید فولاد، همچنین توسعه و افزایش عمق اکتشاف، ماشین‌آلات، بررسی و مطالعات و تشکیل ائتلاف در زمینه اکتشاف است. در کشور ما، عمق محدود برای اکتشاف در نظر گرفته شده، این در حالی است که در دنیا تا عمق ۳۰۰ متر برای رتلاش می‌شود. ابراهیمی با اشاره به فرآوری سنگ‌های معدنی گفت: در کشور ما بیشتر بر فرآوری سنگ‌های مگنتیتی تلاش شده و نیاز است بر سنگ‌های هماتیتی بیشتر کار شود. همچنین بررسی و خرید معادن سنگ‌آهن در خارج از کشور و تامین مواد اولیه از آن مناطق موردنیاز بوده که با چند کشور رایزنی انجام شده است. البته استفاده بیشتر از آهن قراضه به‌جای سنگ‌آهن، حذف واسطه‌ها و اعطای مجوز معدن به شرکت‌های تولیدی بزرگ از دیگر راهکارهای تامین مواد اولیه است.

آخرین وضعیت طرح‌های توسعه «ومعادن»

معاون برنامه‌ریزی، بودجه و نظارت بر شرکت‌های شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات گفت: شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در مجموع ۷ پروژه با عنوان پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران دارد. یکی از این پروژه‌ها، ۲ واحد گازی نیروگاه سمنان هر یک به ظرفیت ۱۸۳مگاوات و در مجموع به ظرفیت ۳۶۶ مگاوات است که امیدواریم بتوانیم هر دو واحد را به صورت همزمان در آذر ماه امسال به بهره‌برداری برسانیم.

محمدحسین قائمی‌راد در گفت‌وگو با ماین نیوز اظهارکرد: این پروژه در واقع نخستین پروژه از مجموعه پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات است که آماده افتتاح است. مجموع سرمایه‌گذاری انجام شده در این پروژه ۳۹ میلیون یورو در بخش ارزی و ۱۱۹۰ میلیارد تومان در بخش ریالی است. همچنین پروژه نیروگاه خورشیدی ۱۰ مگاواتی در سمنان نیز توسط شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات و با سرمایه‌گذاری ارزی ۳ میلیون یورویی و ریالی ۲۷ میلیارد تومانی درحال اجرا است که البته این پروژه جزو پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران نیست.

وی افزود: دیگر پروژه معادن در قالب پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران، آهن و فولاد الماس آرتاویل با هدف احداث یک واحد احیای مستقیم با ظرفیت تولید ۱.۱ میلیون تن آهن‌اسفنجی در اردبیل است. در این پروژه مشاور و پیمانکار انتخاب شده‌اند و کار در حال انجام است. پروژه دیگر پیشرانان پیشرفت ایران، فولاد اقلید پارس است که هدف از آن احداث یک واحد احیای مستقیم با ظرفیت تولید ۱.۱ میلیون تن است. پروژه آرتاویل قرار است تا سال ۱۴۰۳ و پروژه اقلید نیز قرار است تا ۱۴۰۴ به بهره‌برداری برسند.

قائمی‌راد گفت: دیگر پروژه پیشرانان پیشرفت ایران متعلق به ومعادن، صبامید غرب به منظور احداث یک واحد یک میلیون تنی گندله‌سازی است. پیمانکار و مشاور این پروژه انتخاب شده و کار درحال انجام است و امیدواریم این پروژه نیز تا سال ۱۴۰۴ به بهره‌برداری برسد. سهامداران این پروژه شرکت توسعه صنعتی و معدنی صبانور و شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات هستند.

به گفته وی پروژه دیگر پیشرانان پیشرفت ایران، احداث یک واحد ۲ میلیون تنی تولید کنسانتره سنگ‌آهن توسط شرکت توسعه صنعتی و معدنی صبانور است. این پروژه در ابتدا قرار بود به ظرفیت یک میلیون تن اجرا شود اما با توجه به اکتشافاتی که درحال انجام است، قرار شد ظرفیت آن به ۲میلیون تن ارتقا یابد. این پروژه در مرحله جانمایی، گرفتن زمین، اخذ مجوزهای محیط‌زیستی و سایر مجوزها است و قرار است این کارخانه در نزدیکی معدن گلالی احداث شود. معاون برنامه‌ریزی، بودجه و نظارت بر شرکت‌های ومعادن عنوان کرد: موضوع اکتشاف در شرکت توسعه صنعتی و معدنی صبانور به صورت جدی دنبال می‌شود و قرار است تا پایان امسال ۶۰ هزار متر حفاری انجام شود و تاکنون ۳۶ هزار متر حفاری نیز انجام شده که نتایج خوبی هم داشته است. خرید دستگاه‌های حفاری به صورت متمرکز در حال انجام است و با افزایش این دستگاه‌ها، سرعت حفاری نیز بیشتر شده است.

وی خاطرنشان کرد: ۲ پروژه از پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران نیز مربوط به شرکت فولاد کردستان شامل احداث یک واحد احیای مستقیم با ظرفیت ۱.۶ میلیون تن آهن‌اسفنجی در بیجار و یک واحد فولادسازی در قروه است. این دو پروژه بسیار بزرگ هستند و حداقل سرمایه‌گذاری موردنیاز برای به نتیجه رسیدن آنها ۲۰ هزار میلیارد تومان است که شاید این رقم با توجه به نرخ تورم بیشتر هم شود. انتظار داریم این پروژه نیز تا اواسط سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری برسند. پیمانکاران این پروژه درحال کار هستند و پیشرفت پروژه هم خوب است.

قائمی‌راد توضیح داد: خارج از پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران نیز شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات پروژه‌های دیگری نیز دارد که از آن جمله می‌توان به پروژه معدن زغال‌سنگ گلندرود متعلق به شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات اشاره کرد. با توجه به اینکه موضوع زغال‌سنگ برای ما و به ویژه پروژه کک طبس بسیار حیاتی است، این پروژه از اهمیت زیادی برخوردار است. همچنین پروژه مس جانجا در استان سیستان و بلوچستان جزو پروژه‌های پیشرانان پیشرفت ایران نیست اما جزو مهم‌ترین پروژه‌های در دست اجرای ومعادن محسوب می‌شود. این پروژه توسط کنسرسیومی با حضور شرکت‌های گل‌گهر، چادرملو، تجلی و غدیر قرار است اجرا شود. قرار است در پروژه مس جانجا در نهایت با سرمایه‌گذاری ۴۰۰ میلیون یورویی یک کارخانه تولید کنسانتره مس با ظرفیت تولید سالانه ۱۳۰ هزار تن احداث کنیم.

وی خاطرنشان کرد: پروژه دیگر الکترود گرافیتی سرنا در کازرون است که در حال انتخاب مشاور آن هستیم. ظرفیت تولید این پروژه در فاز نخست ۳۰هزار تن در سال پیش‌بینی شده که قرار است در فاز توسعه‌ای به ۴۵ هزار تن نیز برسد. این پروژه در مرحله خرید زمین، تنظیم اسناد مناقصه و... است و انتظار می‌رود ۱۸۸ میلیون یورو برای سرمایه‌گذاری آن موردنیاز باشد. پروژه دیگر ومعادن احداث یک واحد تولید فروسیلیکو منگنز در شیروان است. هنوز ظرفیت تولید قطعی این پروژه مشخص نیست و ممکن است ظرفیت آن ۴۰ یا ۲۵ هزار تن بسته به مطالعات اقتصادی آن باشد. پروژه آریا تایر هامون است که قصد داریم با سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) آن را اجرا کنیم. پروژه دیگر ومعادن نیز استیل کورد در دلفان است که در مرحله بررسی این طرح، ثبت شرکت و تعیین سهامدار هستیم.

معاون برنامه‌ریزی، بودجه و نظارت بر شرکت‌های ومعادن اظهار کرد: مجموع ارزش پروژه‌های در دست اجرای ومعادن حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان است که این رقم باید طی چند سال آینده هزینه شود.

پس از مس، نوبت به آلومینیوم خواهد رسید؟

گروه معدن

هرچند برنامه سهمیه‌بندی برق در چین، مقدار تولید آلومینیوم در این کشور را در چند سال گذشته محدود کرده است اما این کشور توانسته مقادیر قابل‌توجهی واردات قراضه آلومینیوم را در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ داشته باشد. به گزارش فلزات آنلاین، درپی حمله نظامی روسیه به اوکراین، نسبت فلز روسیه در انبارهای بورس فلزات لندن از حدود ۳۰ درصد در اواخر مارس ۲۰۲۲ به بالای ۸۰ درصد در ماه می و اوت امسال رسید. در همین رابطه، چنین نسبت بالایی سابقه نداشته است. همچنین ادامه روند لغو دریافت فلزات روسی به انبارهای بورس فلزات لندن و کاهش موجودی این انبارها، این مفهوم را می‌رساند که بسیاری از خریداران موضوع تحریم فلزات روسیه را با وجود رسمی نشدن این تحریم‌ها پذیرفته‌اند اما اگر این نگرش تحریم‌گونه تغییر کند، تکلیف چه خواهد بود؟ در همین راستا، مذاکره برای عقد قراردادهای عرضه سالانه فلزات در حال انجام بود و برخی از خریداران با ممانعت از خرید از روسیه به صورت خودسرانه، اعلام کرده‌اند که در قراردادهای سال ۲۰۲۳ خود سراغ خرید فلزات روسیه نمی‌روند.

حجم زیادی از فلزات انبار شده و فروخته نشده روسیه در بورس فلزات لندن به ویژه آلومینیوم به عنوان آخرین راه چاره، ممکن است به بازار عرضه شود. در همین راستا، این بورس نگرانی خود را در قالب انتشار اعلامیه‌ای در خصوص تعلیق تمام سفارش‌های پیش خرید شده فلزات روسیه به خصوص آلومینیوم ابراز کرد.

عرضه مس

در ۳ ماهه سوم سال ۲۰۲۱، داده‌های بورس فلزات لندن نشان می‌دهد که نسبت مس روسیه از موجودی انبارهای این بورس بسیار بالا بوده است که به ۹۵ درصد از کل موجودی رسیده بود.

با این حال، افزایش شدید این نسبت از ماه مارس امسال به بعد به ویژه از آنجایی که ذخایر آلومینیوم و نیکل روسیه در مدت مشابه کم بوده است و تغییر چندانی نکرده، قابل‌توجه است.

بندر هامبورگ و روتردام از فعال‌ترین مکان‌های ذخایر مس بورس فلزات لندن در امسال بوده است که خطوط کشتیرانی روسیه برای حمل‌ونقل کالاهای ذخیره شده در این مکان‌ها، در آنجا مستقر شده‌اند. در مجموع ۱۰۰ هزار تن مس از ابتدای ماه مارس امسال در این دو بندر وارد شده است که تقریبا یک سوم کل حجم واردات را شامل می‌شود.

در واقع در حجم آنچه که در انبارهای بورس فلزات لندن ذخیره شده، تغییراتی صورت پذیرفته است. بنابراین برخی از این حجم سفارش‌های پیش خرید شده، تحویل مشتریان شده و در برخی موارد بر حجم ذخایر این انبارها افزوده شده است. به عنوان مثال، ذخایر مس بندر هامبورگ با در نظر گرفتن حجم واردات ۵۰ هزار تنی در ابتدای ماه ژانویه امسال، ۶ هزار و ۸۰۰ تن افزایش یافته است.

تا ماه سپتامبر ۲۰۲۲، مس روسیه معاف از تحریم بود. این بدان معنا است که خریداران با خیالی آسوده می‌توانستند از امکان مطرح شده در قراردادهای خود با عنوان تحویل فلزات روسیه در بورس فلزات لندن بهره ببرند.

با این حال، براساس گزارش بورس فلزات لندن، دولت بریتانیا در ماه سپتامبر ۲۰۲۲ تحریم‌هایی در قالب مسدود شدن دارایی‌های اسکندر مخمودوف به عنوان مالک اصلی شرکت «UMMC» که یکی از دو تولیدکننده بزرگ مس در روسیه است را اعمال کرد. طبق این تحریم‌ها، امکان پیش خرید فلز تحت عنوان هر یک از دو برند زیر مجموعه شرکت «UMMC» به شدت محدود شد.

با وجود اینکه شرکت نورنیکل هنوز به طور کامل مورد تحریم قرار نگرفته است اما مقدار مس قابل تحویل روسیه به انبارهای بورس فلزات لندن به شدت درحال کاهش است.

علاوه‌براین، برای هر مقدار از حجم مس فروخته نشده روسیه در سال آینده خریداری وجود خواهد داشت. در این بین کشور چین همچنان به عنوان یک خریدار مشتاق تجاری و استراتژیک مطرح است و به دنبال خرید مسی خواهد بود که دیگران به دلیل تحریم‌ها خواستار آن نیستند؛ به خصوص اگر نرخ کمتری داشته باشد.

وضعیت فلز آلومینیوم ذخیره شده در انبارها

موارد مطرح شده در این گزارش درباره مس، در خصوص وضعیت فلز آلومینیوم صدق نمی‌کند. در عین حال، کشور چین با اختلاف بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده آلومینیوم جهان است.

هرچند برنامه سهمیه‌بندی برق در چین، مقدار تولید آلومینیوم در این کشور را در چند سال گذشته محدود کرده است اما این کشور توانسته مقادیر قابل‌توجهی واردات قراضه آلومینیوم را در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ داشته باشد.

در عین حال، پویایی بازار چین در سال ۲۰۲۲ دوباره تغییر کرد و حجم واردات با کاهش ۷۱درصدی، از یک میلیون و ۳۰ هزار تن در بازه زمانی ماه ژانویه تا اوت سال ۲۰۲۱، به ۲۹۸ هزار تن در امسال رسید.

با توجه به نگرانی بانک‌های چینی در مورد تامین مالی مواد اولیه برای تولید فلز در روسیه، بعید است که این کشور قادر به جذب ۴میلیون تن تولید سالانه شرکت روسال برای یک دوره زمانی پایدار باشد.

تحویل فلزات تولیدی روسیه از زمان برگزاری نشست صنعت آلومینیوم در شهر بارسلونا که در آن صحبت از پذیرش یا عدم پذیرش فلز روسیه در عقد قراردادهای سال ۲۰۲۳ و شدت‌گیری دستورکار بورس فلزات لندن در خصوص فلزات روسیه شد را نمی‌توان موضوعی تصادفی عنوان کرد.

شرکت «Rusal» به تازگی برنامه مدیریت تحول فروش خود را اعلام و بیان کرد که سفارش خرید زیادی را به ثبت رسانده است و دیگر نیازی نمی‌بیند فلزات تولیدی این شرکت را به انبارهای بورس فلزات لندن تحویل دهد.

معضل قیمت‌گذاری

شرکت «Rusal» که به عنوان تامین‌کننده اصلی آلومینیوم پاک مطرح است، هشدار می‌دهد که تعلیق فروش و صادرات این شرکت در شرایط فعلی با کمبود موجودی انبارها می‌تواند باعث افزایش نرخ و نوسانات پریمیوم در بازار فیزیکی شود. این اتفاق همچنین منجربه ایجاد تخفیف در نرخ فلزات روسیه نسبت به نرخ بورس فلزات لندن می‌شود که در نتیجه آن، موجی از پیامدهای گسترده غیرقابل پیش‌بینی در طول زنجیره تامین بازار فیزیکی به وجود می‌آید که قیمت‌ها در آن بر اساس امکان تحویل کالا توسط شرکت‌ها تعیین می‌شوند.

از سوی دیگر، اگر حجم زیادی از آلومینیوم، مس یا نیکل روسیه در انبارهای بورس فلزات لندن به دلیل کمبود خریدار وجود داشته باشد، این بورس طبق قرارداد می‌تواند میزان تخفیف را تعیین کند.

در همین راستا، بورس فلزات لندن خاطرنشان کرد که چنین سناریویی می‌تواند ماهیت منظم بازارهای بورس فلزات لندن به ویژه نقش کلیدی آن در تعیین نرخ برای این صنعت در بازار فیزیکی جهانی را به خطر بیندازد.

علاوه‌براین سناریو، تعلیق فلز روسیه قبل از اعمال تحریم‌های رسمی، معضلی است که اکنون بورس فلزات لندن با آن دست و پنجه‌نرم می‌کند و می‌تواند همین تاثیرگذاری را داشته باشد.

در این بیانیه آمده است که عدم اقدام بورس فلزات لندن درحال‌حاضر می‌تواند بدین معنا باشد که در آینده نمی‌تواند کاری انجام دهد. به علاوه انجام هر اقدامی از سوی بورس فلزات لندن برای رسیدگی به این وضعیت در خصوص حجم فلزات روسیه که از قبل پیش خرید شده‌اند، منجربه تضعیف جایگاه این بورس می‌شود.

بورس فلزات لندن تصمیم گرفته است که به موازات انجام مذاکرات سالانه برای عقد قراردادهای سال آینده، بازخوردهایی در خصوص اقدامات خود در بازار را رصد کند تا از اقدامات خود اطمینان خاطر بیشتری کسب کند.

در خصوص اقداماتی که بورس فلزات لندن به دنبال اجرای آن است، می‌توان به گزینه‌هایی همچون بی‌تفاوتی کامل بورس نسبت به شرکت‌های روسی، تعیین محدودیت برای تحویل فلزات روسیه و تعلیق تمام معاملات شرکت‌های روسی در این بورس اشاره کرد. بورس فلزات لندن معتقد است که تعیین محدودیت کار بسیار پیچیده‌ای است و این موضوع شرایط را برای انتخاب این گزینه و گزینه‌های دیگر مشکل‌تر می‌کند. هرچند در این خصوص سوال‌های دیگری مطرح است که قبل از اعمال تحریم‌ها باید لحاظ شود.

وضعیت دشوار

درخواست ارائه بازخورد از بازار ایده مناسبی است؛ چراکه با کمک آن می‌توان میزان عدم تمایل خریداران به خرید از شرکت‌های روسی را تعیین کرد. به علاوه با استفاده از این بازخوردها می‌توان وجود یا عدم وجود مازاد فلز فروخته نشده روسیه را نیز مشخص کرد.

دستیابی برسر یک توافق کلی در این‌باره می‌تواند بسیار دشوارتر باشد؛ چراکه در هر دو سو موافقان و مخالفانی به ویژه در مورد آلومینیوم به عنوان فلزی که تولیدکنندگان غربی و شرکت «Rusal» از قبل برسر اعمال تغییرات در قوانین تحویل انبار بورس فلزات لندن با هم اختلافاتی داشته‌اند، وجود دارد.

مطرح کردن چالش ارزش و اعتبار این موضوع از سوی شرکت روسال، بیانگر این نکته مهم است که هرگونه اقدام یک‌جانبه از طرف بورس فلزات لندن ممکن است از نظر قانونی نیز مملو از اشکال باشد.

علاوه‌براین، بحث درباره فلزات می‌تواند در هر زمانی با آغاز تحریم‌های دولتی مانند مسدود کردن دارایی‌های مالک شرکت «UMMC» توسط بریتانیا یا اعمال تحریم واردات سرب روسیه به اتحادیه اروپا در ماه آپریل امسال تغییر کند.

متاسفانه این موضوع می‌تواند برای بورس فلزات لندن در مورد تحریم‌های آتی فلزات روسیه، یک وضعیت مبهم را به وجود بیاورد. این شرایط وضعیتی را برای این بورس رقم زده است که در آن بورس فلزات لندن یا باید در این رابطه زودتر اقدام کند و یا باید خطر ریسک تاخیر در انجام اقدامات خود را بپذیرد.

دریچه

مزایده پهنه‌های معدنی کرمانشاه به کجا رسید؟

با گذشت چند سال از پایان مطالعات در پهنه‌های معدنی کرمانشاه و آزاد شدن این پهنه‌ها؛ انتظار می‌رفت با برگزاری مزایده واگذاری محدوده‌های امیدبخش پهنه‌ها، شاهد جذب سرمایه‌گذاران و رونق معادن استان باشیم، اما هنوز این اتفاق رخ نداده است.

اگرچه کرمانشاه استانی غنی به لحاظ برخورداری از ذخایر معدنی نیست، اما در زمینه برخی مواد معدنی ازجمله قیرطبیعی - با داشتن بیش از ۷۵درصد ذخیره قیرطبیعی ایران- یا سنگ تزئینی، حرف‌هایی برای گفتن دارد که متاسفانه از همین ذخایر معدنی نیز تاکنون آن‌طور که باید استفاده نشده و در همه ابعاد اکتشاف، استخراج و خصوصا فرآوری دچار چالش جدی هستیم.

از سال ۱۳۹۴، ۵پهنه معدنی اصلی کرمانشاه به دلیل عملیات مطالعات، بلوکه شد و عملا امکان انجام هیچ فعالیتی در این ۵ پهنه اصلی شامل گیلانغرب، سنقر، هرسین، اسلام آبادغرب و پهنه میانی وجود نداشت.

با پیگیری‌های فراوان صورت گرفته در نهایت سال ۱۳۹۸ پهنه‌های بلوکه شده کرمانشاه بعد از چند سال آزاد شد و امید آن می‌رفت که هرچه زودتر به مزایده برود تا شاهد حضور سرمایه‌گذاران در این پهنه‌ها باشیم.

حتی معاون وقت امور معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه سال ۱۳۹۹ اعلام کرد که نیمه اول این سال پهنه‌های معدنی استان به مزایده می‌رود، اما حالا با گذشت حدود ۲ سال اقدام جدی در این زمینه صورت نگرفته است.

اگرچه مشکلات متعددی مانع مزایده پهنه‌های معدنی کرمانشاه شده، اما وجود معارضان را شاید بتوان اصلی‌ترین دلیل دانست که پیگیری‌ها تاکنون برای رفع این معارض‌ها نتیجه نداده است.

رسول اسکندری معاون امور معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه در گفت‌وگو با ایسنا، درباره آخرین وضعیت پهنه‌های معدنی کرمانشاه اظهار کرد: ۵ پهنه معدنی استان کرمانشاه شامل پهنه هرسین، گیلانغرب، اسلام آبادغرب، سنقر و پهنه میانی، پس از فعالیت مطالعاتی که در سال‌های گذشته روی آنها صورت گرفت به طور کامل آزادسازی شدند.

وی از شناسایی حدود ۴۰ محدوده امیدبخش در این پهنه‌های معدنی خبرداد که عمدتا در پهنه‌های هرسین، گیلانغرب و سنقر واقع است.

معاون امور معادن سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه وسعت پهنه گیلانغرب را حدود ۱۲۵۰ کیلومترمربع، پهنه سنقر را حدود ۲۷۰۰ کیلومترمربع، پهنه هرسین را حدود ۱۱۰کیلومترمربع، پهنه اسلام آبادغرب را حدود ۲۶۰۰ کیلومترمربع و پهنه میانی را ۸۷۰۰کیلومترمربع اعلام کرد و یادآور شد: این پهنه‌ها در مجموع چیزی نزدیک به ۱۰درصد وسعت استان را شامل می‌شوند.

اسکندری با بیان اینکه هریک از این پهنه‌های معدنی در حوزه ماده معدنی خاصی ظرفیت بیشتری دارد، خاطرنشان کرد: ظرفیت پهنه گیلانغرب قیرطبیعی، پهنه سنقر پلی‌متال، پهنه هرسین سنگ تزئینی، پهنه اسلام آبادغرب دولومیت و پهنه میانی عمدتا آهک و سیلیس است.

وی با بیان اینکه در هریک از این پهنه محدوده‌هایی در اختیار سازمان صمت است، عنوان کرد: در سنقر ۹ محدوده، در گیلانغرب ۶محدوده و در هرسین نیز یازده محدوده در اختیار سازمان صمعت است که کارهای استعلام و... این محدوده‌ها درحال انجام است و پس از در این مراحل مزایده این محدوده‌ها برگزار خواهد شد.

معاون امور معادن سازمان صمت استان کرمانشاه یکی از عواملی که باعث شده مزایده معادن زمان‌بر و دچار چالش شود را وجود معارضان خصوصا در ۲ پهنه گیلانغرب و سنقر دانست که پیگیری‌ها برای رفع این معارضان در حال انجام است. اسکندری ابراز امیدواری کرد با رفع این مشکلات بتوان مزایده محدوده‌های معدنی را برگزار کرد.

وی با بیان اینکه در ۲ پهنه میانی و اسلام آبادغرب مطالعات چندانی برای تعیین محدوده‌های امیدبخش صورت نگرفته، تاکید کرد: همچنین چند محدوده در سنقر و گیلانغرب به جای عملیات مطالعاتی که صورت گرفته در اختیار ایمیدرو قرار گرفته که این محدوده‌ها نیز باید به مزایده گذاشته شود.

اما و اگرهای فعالیت‌های معدنی در یزد

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

معادن ظرفیت‌های بزرگ طبیعی و اقتصادی به شمار می‌روند که نحوه بهره‌برداری از آنها می‌تواند این موهبت‌الهی را به یک فرصت شیرین یا یک تهدید تلخ برای هر استان تبدیل کند.

به گزارش مهر، استان یزد هم به لحاظ ذخایر معدنی و هم به لحاظ تنوع مواد معدنی از استان‌های مطرح و رتبه‌دار کشور است به نحوی که در زمینه میزان ذخایر معدنی رتبه ششم و به لحاظ تنوع مواد معدنی رتبه نخست کشور را داراست.

بزرگ‌ترین معادن سرب و روی و سنگ‌آهن کشور نیز در استان یزد قرار دارد به نحوی که یزد به لحاظ ذخیره سرب و روی رتبه نخست کشور را داراست.

ذخایر معدنی استان یزد تاکنون بالغ بر ۲میلیارد تن برآورد شده که بخشی از این ذخایر در حال بهره‌برداری است.

ایجاد ۱۸۲ هزار شغل معدنی در یزد

این ویژگی استان یزد، ظرفیت‌های بزرگی در این استان به وجود آورده به نحوی که به گفته رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد، معادن استان یزد برای بالغ بر ۱۸۲ هزار نفر شغل ایجاد کرده است.

محمدرضا علمداریزدی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد از افزایش ۳۸ درصدی صدور پروانه‌های اکتشاف معدن در یزد خبرداد و بیان کرد: سالانه به طور میانگی ۱۰۰پروانه اکتشاف معدنی در استان یزد صادر می‌شود.

وی همچنین میانگین صدور گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری را سالانه ۴۰ مورد اعلام کرد. معادن استان یزد بی‌شک نقشی قابل‌توجه در توسعه استان داشته‌اند و اگر به فرض هیچ اقدام قابل‌توجهی انجام نداده باشند، نمی‌توان بحث اشتغالزایی آنها را نادیده گرفت.

گرچه بخش قابل‌توجهی از اشتغال ایجاد شده توسط معادن استان یزد مربوط به غیربومی‌هاست اما اگر بحث اشتغال را به صورت کلان و کشوری نگاه کنیم، معادن یزد بی‌شک نقش موثری در این زمینه ایفا کرده‌اند.

رتبه نخست استان یزد در رشد اقتصاد

رشد اقتصادی استان یزد نیز به طور قطع بی‌بهره از معادن نیست و ظرفیت معدنی و صنعتی استان یزد توانست در سال ۱۴۰۰ استان یزد را به لحاظ رشد اقتصادی در رتبه اول و استانی همچون خوزستان را در رتبه‌ای بعد از خود قرار دهد. گرچه بسیاری از صنایع و معادن آن‌گونه که باید به مسئولیت‌های اجتماعی خود عمل نکرده‌اند اما ۲ معدن بزرگ در شهرستان‌های اردکان و بافق به واقع توانسته‌اند چهره این ۲ شهرستان را متحول کنند و گرچه این شهرستان‌ها جا برای کار و پیشرفت بسیار دارند اما به راستی می‌توان پیشرفت حاصل از فعالیت معادن را در این شهرستان‌ها لمس کرد.

معادن بزرگ یزد زمانی تنها اقدام به صادرات مواد خام معدنی می‌کردند اما با راه‌اندازی نهضت ایجاد واحدهای جوار معدنی در استان یزد از ۲دهه پیش، صنعت یزد به ویژه صنعت فولاد این استان جهشی قابل‌توجه یافت به نحوی که صنعت فولاد استان یزد اکنون در کشور به یک قطب تبدیل شده و میزان خام‌فروشی معدنی در این استان به حداقل رسیده است. گرچه در این زمینه هنوز انتقادهایی به صنایع و معادن یزد وارد است اما یزد اکنون به شرایط مناسب‌تری نسبت به سایر استان‌های معدنی کشور دست یافته است. یکی از منتقدان فعالیت‌های معدنی به شکل فعلی، نماینده مردم یزد و اشکذر مجلس است.

صنایع پایین‌دستی فولاد در یزد ایجاد شود

محمدصالح جوکار، نماینده مردم یزد و اشکذر در مجلس در این زمینه در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: سیاست‌های کشور در حوزه صنایع معدنی بارها مورد تاکید قرار گرفته اما محقق نشده و برای این مدل توسعه نیازمند راهبرد هستیم و یقینا باید برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشیم. استان یزد در ایجاد صنایع معدنی موفق عمل کرده است اما در ایجاد صنایع پایین‌دستی موفق نبوده‌ایم. وی همچنین بر ضرورت اعمال تغییرات جدی در چشم‌انداز آینده صنعت استان تاکید کرد و افزود: جای خالی صنایع پایین‌دستی و های‌تک در صنعت استان دیده می‌شود و با توجه به تاکید مقام معظم رهبری به توسعه اقتصاد دانش‌بنیان، نقشه راه توسعه صنعتی استان هم باید تغییر کند.وی با اشاره به اینکه امروز صادرات فولاد نیز به نوعی خام‌فروشی است، عنوان کرد: ایجاد صنایع پایین‌دستی فولاد باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

جوکار همچنین از نحوه واگذاری و مدیریت معادن نیز انتقاد کرد و گفت: معادن باید از انحصار افراد خاص خارج شود و با ایجاد تعاونی‌های معدنی، از در اختیار قرار گرفتن معادن برای افراد خاص جلوگیری کرد. اما معادن در کنار همه مزیت‌های اقتصادی و توسعه‌ای، مشکلاتی را نیز برای استان یزد ایجاد کرده‌اند که گستره این مشکلات بسیار گسترده و شامل بخش‌های اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی، سلامت و... می‌شود. متروکه رها کردن معادن بهره‌برداری شده، آسیب به گیاهان و بوته‌های مناطق معدنی، خشک شدن چشمه‌های آب به دلیل فعالیت‌های معدنی، آلودگی هوا و.... تنها بخشی از عوارض زیست‌محیطی است که معادن به مناطق محل استقرار خود وارد می‌کنند.

عوارضی که نقد نشد

البته قرار بود عوارضی به همین منظور در اختیار استان قرار گیرد تا استان از این طریق بتواند مناطق تخریب شده یا در معرض تخریب را بازسازی کند اما به جز چند معدن، هیچ‌کدام از آنها در صدد تعدیل این آسیب‌ها بر نیامده‌اند.

اردکان یکی از مهم‌ترین مناطق معدنی استان یزد به شمار می‌رود و در کنار تحولات جدی در چهره شهر و زیرساخت‌ها، آسیب‌هایی را نیز متحمل شده است. حسین سبزواری، فرماندار یزد در مورد این آسیب‌ها به خبرنگار مهر گفت: مهم‌ترین و جدی‌ترین آسیب معادن در اردکان، آسیب‌های اجتماعی است زیرا توسعه فعالیت‌های معدنی در این شهرستان، موجی از مهاجرت را به دنبال داشته و این مهاجرت‌ها، نسبت جمعیتی شهرستان اردکان را بهم ریخته است. وی عنوان کرد: اردکان در سال‌های اخیر بیشترین رشد جمعیت در استان یزد را داشته اما متاسفانه نسبت جنسی جمعیت در این شهرستان کاملا دچار مشکل شده است زیرا مهاجرت‌های مجردی به این شهرستان به منظور کار در واحدهای صنعتی و معدنی چشمگیر بوده است.

مهاجرت نسبت جمعیتی اردکان را به هم ریخت

این شرایط در اغلب شهرستان‌های معدنی استان یزد حاکم است و متاسفانه مهاجرت، آسیب‌های اجتماعی نظیر طلاق را در این شهرستان‌ها افزایش داده است. معادن در کنار همه مزایا و معایبی که دارند، می‌توانند در استان منشا بسیاری از اتفاقات خوب باشند، اتفاقاتی که تاکنون معطل بودجه‌های دولتی مانده است.

یکی از این اتفاقات، انتقال آب است، پروژه‌ای که تأمین اعتبار آن از عهده دولت خارج است اما با طرحی که از سوی استاندار مطرح شد، معادن می‌توانند ناجی استان یزد و گزینه‌ای مناسب برای تامین هزینه‌های انتقال آب باشند.

تامین هزینه‌های خط انتقال آب از معادن

مهران فاطمی، استاندار یزد در مورد طرح خود به خبرنگار مهر گفت: پیشنهاد ما، واگذاری یک معدن به استان برای تامین هزینه‌های خطوط انتقال آب به استان یزد بود که این پیشنهاد توسط هیات دولت پذیرفته شده و راهکارهای آن درحال بررسی است. وی عنوان کرد: هزینه‌های ایجاد خط انتقال آب بسیار بالاست و از توان دولت خارج است اما اگر دولت از منابع استان نظیر معادن، در اختیار ما قرار دهد، می‌توانیم با استفاده از ظرفیت‌های استان، نیازهای آن را تامین کنیم. برخی منتقدان به ویژه منتقدان محیط‌زیست، فعالیت معادن را کاملا رد می‌کنند و آن را مضر می‌دانند در حالی که اگر این فعالیت‌ها قانونمند و اصولی باشد و در بهره‌برداری از معادن از فناوری‌های نوین استفاده شود همچنین از عوائد معدنی صرف محیط استقرار معادن شود، معدن می‌تواند یک ظرفیت بزرگ و مهم معدنی و دارای اثرگذاری بالا در رشد اقتصادی باشد.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی:

سرمایه‌گذاری در فرآوری معدنی رونق یابد

مدیر کل صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی از برگزاری همایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی استان خبرداد. به گزارش ایسنا، عبدالحمید سرتیپی در جلسه هماهنگی برگزاری همایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی استان اظهار کرد: در راستای جذب سرمایه‌گذار جهت تحرک بخشی و استفاده بهینه از مواد معدنی موجود در استان و ایجاد واحدهای فرآوری متناسب با مواد معدنی موجود برای ایجاد ارزش‌افزوده، توسعه اقتصادی و اشتغالزایی همایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی در استان برگزار خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: آذربایجان غربی از دیرباز با دارا بودن ذخایر غنی طلا و مواد معدنی فلزی جزو استان‌های طلایی و معدنی کشور محسوب می‌شود ولی متاسفانه با عنایت به وجود معادن متعدد در استان این حوزه نتوانسته آنچنان در توسعه اقتصادی استان تاثیرگذار باشد.

مدیرکل صمت استان افزود: یکی از سیاست‌ها و برنامه‌های کلان اداره کل صمت استان استفاده بهینه از ظرفیت‌های معدنی استان با ایجاد واحدهای فرآوری مواد معدنی و زنجیره تأمین مواد اولیه مورد نیاز این واحدها است. سرتیپی بابیان اینکه هم مرزی استان با ۳کشور آسیایی و اروپایی و وجود مواد معدنی متعدد در استان یکی از فرصت‌ها و مزیت‌های سرمایه‌گذاری در استان است، گفت: سرمایه‌گذاری در استان باید به گونه‌ای باشد که در توسعه اقتصادی و زندگی مردم استان تاثیرگذار باشد و برای رسیدن به این هدف باید همراه با سرمایه‌گذاری در استخراج معادن استان صنایع و دانش مرتبط نیز به صورت زنجیره‌ای در استان احداث شود. مدیر کل صنعت، معدن و تجارت استان تاکید کرد: خروج مواد معدنی به صورت خام از استان در آینده موجب رکود معادن استان خواهد شد و برای جلوگیری از این اتفاق و رسیدن به توسعه اقتصادی کلان و ایجاد ارزش‌افزوده برای مواد معدنی استان باید سرمایه‌گذاری در حوزه فرآوری مواد و صنایع معدنی مرتبط رونق یابد و این سرمایه‌گذاری‌ها باید به طور عملی تاثیر خود را در اشتغالزایی و ثروت‌آفرینی نشان دهند. سرتیپی با اشاره به تعیین‌تکلیف معادن بلاتکلیف استان در ماه‌های آتی گفت: یکی دیگر از برنامه‌های اداره‌کل صمت استان تعیین‌تکلیف معادن بلاتکلیف هست که چندین سال می‌باشد که در دست اشخاص حقیقی و حقوقی می‌باشند و نسبت به فعال‌سازی کامل و ایجاد زنجیره استخراج و فراوری مواد در استان اقدامی نکرده‌اند. وی با اشاره به احداث و راه‌اندازی ۳واحد بزرگ تولیدی صنعتی در حوزه فرآوری مواد معدنی در استان خاطرنشان کرد: درحال‌حاضر ۳ واحد بزرگ تولیدی صنعتی فعال در حوزه فرآوری مواد معدنی سیلیس در استان وجود دارد که با فعالیت این واحدها اتفاقات خوبی در راستای جلوگیری از خام‌فروشی ماده معدنی سیلیس و دیگر مواد معدنی موردنیاز این واحدها و ایجاد اشتغال مستقیم در استان رقم خورده و خواهد خورد. سرتیپی اضافه کرد: در آذربایجان غربی ۱۹ معدن سیلیس وجود دارد که این معادن باید در تامین مواد اولیه مورد نیاز ۳ واحد تولیدی صنعتی فعال در حوزه تولید شیشه و سیلیکون متال اهتمام داشته باشند تا این واحدها در تأمین اولیه خود با مشکل مواجه نشوند. وی عنوان کرد: ظرفیت‌ها و فرصت‌های قابل سرمایه‌گذاری استان در حوزه معادن و صنایع معدنی باید به‌صورت علمی و توجیه دار بودن این فرصت‌ها از لحاظ اقتصادی برای سرمایه‌گذاران تشریح شود.

سرپرست سازمان صمت مازندران:

نیمی از معادن مازندران غیرفعال هستند

سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان مازندران با اشاره به غیرفعال بودن نیمی از معادن موجود در استان گفت: درحال‌حاضر ۱۳۱ معدن این استان غیرفعال و راکد هستند که استفاده از تمامی ظرفیت معادن مازندران می‌تواند در رشد و توسعه این استان تاثیرگذار باشد و نقش مهمی را در این زمینه دارد.

به گزارش ایرنا، مجید فانی در جلسه شورای عالی معدن مازندران افزود: ۲۷۰معدن در استان وجود دارد که غیرفعال بودن بخش بیشتری از این معادن قابل‌توجه نیست.

وی ادامه داد: یکی از دلایل غیرفعال بودن معادن مازندران ناشی از واگذاری این معادن در سال‌های گذشته به افرادی که اهلیت و صلاحیت نداشتند، است که این موضوع باعث شده اکنون شاهد این حجم از معادن غیرفعال در استان باشیم. سرپرست صمت مازندران با اشاره به مرغوبیت مواد معدنی استان، افزود: مواد معدنی مازندران قابلیت کاربرد در صنعت‌های مختلف دارد اما این مواد معدنی نتوانست به خوبی جایگاه خود را در بین مشاغلی مختلف پیدا کند.

فانی با اشاره لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی بررسی ظرفیت‌های معدنی و فرآوری آن در استان برای فعالان اقتصادی و معدن‌داران واقعی، بیان کرد: ورود به فرآوری محصولات معدنی برای ایجاد اشتغال پایدار در استان ضروری است.

وی ادامه داد: فروش حجم بالای مواد معدنی به صورت خام برای جلوگیری از تعطیلی معادن یکی از مشکلات اساسی معدنکاران این استان است. رضا علیخانی کوشکک، معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار مازندران نیز در این جلسه از عدم هماهنگی در واگذاری معادن انتقاد کرد و گفت: این موضوع باعث شده شاهد آن باشیم که این بخش از ظرفیت توسعه‌ای استان به افراد فاقد اهلیت و صلاحیت برای انجام کار واگذار شود.

وی افزود: حضور و وجود افرادی که صلاحیت سپردن معادن را ندارند باعث شده از این ظرفیت به درستی و خوبی استفاده نشود که آسیب آن به تمام استان خواهد بود.

کوشکک ادامه داد: بررسی ابعاد فنی واگذاری معادن مازندران به عنوان یک برنامه مهم و اولویت‌دار در دستورکار متولیان امر قرار بگیرد تا مسیر بهره‌برداری از این ظرفیت به انحراف نرود و استفاده لازم و مفید از آنها برای توسعه استان صورت بگیرد.

لزوم استفاده از مصالح استاندارد در طرح ملی مسکن ایلام

مدیرکل استاندارد ایلام گفت: استفاده از مصالح استاندارد در پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن و رعایت مقررات ملی ساختمان باید در اولویت قرار گیرد.

به گزارش مهر، مهناز همتی در حاشیه بازدید از طرح ملی مسکن استان اظهار کرد: استفاده از مصالح استاندارد در پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن و رعایت مقررات ملی ساختمان باید در اولویت قرار گیرد.

مدیرکل استاندارد گفت: با توجه به اهمیت نظارت صحیح بر عملیات اجرای پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن و رعایت مقررات ملی ساختمان، لازم است قبل از شروع پروژه‌ها، کارگزار پروژه‌ها و اداره‌کل راه و شهرسازی و همچنین سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و استاندارد نظارت مضاعف داشته باشند. وی با بیان اینکه کیفیت بتن تمام پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن در استان توسط آزمایشگاه‌های ذی‌صلاح کنترل می‌شود، افزود: استفاده از مصالح استاندارد در پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن و رعایت مقررات ملی ساختمان مورد تاکید اداره‌کل استاندارد استان بوده و دستگاه نظارت پروژه‌ها موظف به کنترل موارد است.

همتی گفت: برای کنترل کیفیت بتن تولیدی، با هماهنگی دستگاه نظارت عوامل آزمایشگاه‌های تشخیص صلاحیت شده در محل حاضر شده و نمونه برداری انجام می‌شود.

وی ادامه داد: کمیته بازدید نظارت عالیه متشکل از نمایندگان اداره‌کل راه و شهرسازی، سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک استان است که به صورت سرزده و دوره‌ای از تمام آزمایشگاه‌ها بازدید کرده و با دقت زیاد و مطابق فرم‌های مربوطه آزمایشگاه‌ها را از لحاظ کیفی ارزیابی می‌کنند. مدیرکل استاندارد متذکر شد: این ارزیابی به صورت جامع بوده و علاوه بر بررسی تجهیزات آزمایشگاهی و کالیبره بودن آنها، مطابقت روش انجام آزمایش با استاندارد مربوطه کنترل می‌شود.

وی با بیان اینکه آزمایشگاه‌های منتخب علاوه‌بر کنترل کیفیت بتن، در زمینه بررسی مصالح واقع در «بچینگ بتن» و ارائه طرح اختلاط در این پروژه‌ها همکاری می‌کنند، افزود: با توجه به حجم گسترده عملیات اجرایی پروژه‌های طرح نهضت ملی مسکن، همکاری تمام سازمان‌ها و ادارات مرتبط در حوزه نظارت، ازجمله اداره استاندارد، با هدف ارتقا کیفیت اجرا ضروری است.

عملکرد «گل‌گهر» بررسی شد

از رشد اشتغال تا توسعه پایدار

عکس: روزگار معدن

کتایون ملکی

ایجاد شـغل یکی از معضلاتی اسـت که در سـال‌های اخیر دولت‌ها برای حل آن اقدامات بسـیاری را در دستورکار خود قرار داده‌اند، اما امروز شاهد هستیم توسعه فعالیت‌های معدنی و اجرای طرح‌هایی از سوی شرکت‌های بزرگ معدنی و صنایع معدنی توانسـته بسـیاری را به صورت مستقیم و غیرمسـتقیم راهی بازار کار و توسـعه فرهنگـی و اجتماعی را محقق کنـد. بدون شـک با کاهش آمـار بیکاری در یک منطقه، مهاجرت کاهش می‌یابد و سـطح اجتماعی زندگی مردم نیز با رشـد بیشـتری همراه می‌شود.

شاهد این مساله هستیم که معارضان محلی که روزی در تقابل بـا فعالیت‌های معدنکاری بودنـد، خود در میـان مدافعـان معدنی قرار می‌گیرند و بسـیاری از مشکلات در این حوزه حل خواهد شد.

تحقـق تولید ۵۵ میلیون تـن فولاد در افق ۱۴۰۴ نیازمند توسـعه همه‌جانبه در زنجیره ارزش فـولاد اسـت؛ زنجیره‌ای کـه از معدن شـروع و بـه صنایـع پایین‌دسـتی همچون خودروسـازی، لوازم‌خانگـی و... می‌رسـد تا محصولی با ارزش‌افزوده بیشتر راهی بازار شود و ارز حاصل از صادرات غیرنفتی کشـور را هم افزایش دهد.

به‌گزارش «روزگار معدن»، تحقق این موارد نیازمند اجـرای اقداماتی در تمامی حلقه‌های اصلـی و مرتبط با این صنعت اسـت که امروز بسـیاری از مجموعه‌های معدنی و صنعتی به سراغ آن رفته‌اند.

به عنوان مثال شـرکت معدنـی و صنعتی گل‌گهر با در اختیار داشتن معادن سنگ‌آهن، نقـش کلیـدی خـود در تولید سـنگ‌آهن، کنسانتره و گندله در زنجیره فولاد را آغاز کرد و امروز با در اختیار داشـتن ۵ کارخانه تولید کنسانتره، بزرگ‌ترین تولیدکننده این محصول در کشور محسوب می‌شود. همین موضوع مهر تاییدی بر نقش‌آفرینی مهم گل‌گهر در تحقق چشم‌انداز ۱۴۰۴ است.

▣ تکمیل زنجیره ارزش

اما گل‌گهر با تکمیل زنجیره ارزش، پا فراتر گذاشـته و نقش خود را در ایـن زنجیر ارتقا داده است؛ موضوعی که با تولید فولاد منجربه افزایش درآمدهای داخلی و صادراتی گل‌گهر می‌شـود و از سـویی دیگر، می‌توانـد بر نماد «کگل» نیز تاثیر مستقیم گذاشته و سوددهی آن را افزایش دهد.

> تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ نیازمند توسعه همه‌جانبه در زنجیره ارزش فولاد است

در ایـن میـان، گل‌گهر برای دسـتیابی به اهداف پیش‌بینی‌شـده، چندین موضوع دیگر را هم در دسـتورکار خود قرار داد که یکی از آنها اسـتفاده از تجهیزات ساخت داخل است کـه به‌میزان قابل‌توجهی در صرفه‌جویی ارزی نقش‌آفرین بود.

گل‌گهر با این موضوع که در ۳ الی ۴ سـال اخیـر توجه ویژه‌ای به آن داشـته، توانسـته به‌میـزان قابل‌توجهـی وابسـتگی خـود بـه واردات را کاهـش داده و از توان داخلی برای تامین تجهیزات اسـتفاده کند. در این راستا، همکاری و تعامل این مجموعه با شـرکت‌های دانش‌بنیانـی افزایش پیدا کـرد و این موضوع باعث شـد، اشـتغالزایی جدیـدی را به‌همراه داشته باشد.

▣ برنامه‌ریزی برای تامین زیرساخت

گل‌گهر در بحث تامین زیرسـاخت‌ها نیز با برنامه‌ریزی دقیق و مشـخص وارد عمل شد. نمونه‌ای از این موضوع را باید در ابرپروژه ملی انتقال آب خلیج‌فارس دید که گل‌گهر با ورود به این کنسرسـیوم با مشـارکت چند شرکت معدنـی دیگـر تلاش کـرد تا نگرانـی درباره تامیـن آب را برطرف کنـد. همچنین، اجرای پروژه نیروگاه سیکل ترکیبی از دیگر اقداماتی بود که گل‌گهر در راسـتای تامین نیاز خود و منطقه آن را در دستور کار قرار داد.

نگاهی بـه اسـتراتژی‌های گل‌گهر نشـان می‌دهـد، ایـن شـرکت علاوه‌بر توسـعه در منطقه و افزایش نقش خود در زنجیره ارزش، در تلاش اسـت تا در ۱۰سـال آینده در بین بزرگ‌ترین شـرکت‌های معدنـی خاورمیانه و دنیا قرار بگیرد، به‌همین دلیل در چند سـال اخیـر حرکـت به این سـمت را کلیـد زده و ریل‌گذاری‌های رسیدن به این ایستگاه را آغاز کرده است.

▣ تعریف پروژه‌های توسعه‌ای

همان‌طور که اشـاره شـد، این مجموعه با تعریف پروژه‌های توسعه‌ای که منجربه افزایش تولید به‌صورت کمی و کیفی می‌شود، می‌تواند نقـش خود در صنعت فـولاد را افزایش دهد. بـرای حضور بیشـتر در بازارهـای صادراتی، گل‌گهر با امضای تفاهمنامه معدنکاری سـبز و تولید فولاد سـبز در تلاش اسـت خود را با آخرین اسـتانداردهای جهانی در معدنکاری و تولید فولاد همسو و بتواند در بحث کربن صفر ورود کنـد. البته در کنار این موضوع، گل‌گهر تـا به امـروز اقدامات و مطالعات گسـترده‌ای در زمینـه محیط‌زیسـت و کاهش مخاطراتی زیست‌محیطی ناشـی از معدنکاری داشته که یکی از ارکان اصلی برای دسـتیابی به توسعه پایدار است.

در کنـار تمامی مـوارد یادشـده، اقدامات مبارکـه دسـتاورد دیگـری هـم بـه همراه داشت. بدون‌شـک توسعه فعالیت‌ها در بخش تحقیق و توسـعه، تولید، فروش، صادرات و... بـا اجرای طرح‌هایی در حوزه مسـئولیت‌های اجتماعی منجربه توسعه فرهنگی و اجتماعی در منطقـه می‌شـود و می‌تواند آمـار بیکاری را کاهش دهد.

در واقع، شـاید دسـتاورد اصلـی در حوزه اجتماعـی بـرای گل‌گهر را بتـوان در کاهش بیـکاری شـاهد بـود؛ موضوعی کـه یکی از معضلات جـدی دولت‌ها در سـال‌های اخیر اسـت که به‌دنبـال افزایـش آن، مهاجرت از شـهرها و روسـتاها را افزونـی یافته اسـت؛ به‌نحـوی کـه تنهـا در ۹ ماه سـال ۱۴۰۰ با تلاش‌هـا و پیگیری‌هـای ایـن مجموعه، در کنـار تـلاش تیم‌هـای کارآفرینـی، ۱۳۰۰ شـغل برای جوانـان بیکار و زنان سرپرسـت خانوار در شـهرهای سـیرجان و بردسـیر از محل تسـهیلات اشـتغالزایی گل‌گهـر ایجاد شده است.

▣ اولویت با نیروهای بومی است

امسال نیز ایمان عتیقی، مدیرعامل گل‌گهر از دستاوردی دیگر خبر داد که تا پایان سال با اولویت نیروهای بومی، ۳هزار نفر تا پایان سال مشغول به‌کار می‌شوند.

در واقـع در ۴ ماه آینده و با برگزاری آزمون اسـتخدامی جـذب گل‌گهر خواهند شـد که می‌تواند سـهم بزرگی در کاهـش بیکاری در این منطقه داشته باشـد. توسعه فعالیت‌های معدنـی و صنایع‌معدنی باتوجـه به قرارگیری ذخایـر معدنـی در مناطق محـروم یا کمتر توسعه‌یافته باعث می‌شود تا برای بهره‌برداری از این ذخایر، زیرساخت‌های اولیه مانند جاده، برق، آب و... توسـعه یافته و دسترسـی مردم بومی را هم آسـان کند. در ادامه این مسـیر، اجرای پروژه‌هایی در راسـتای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت‌ها نیز در بخش‌های فرهنگی، ورزشی و اجتماعی پروژه‌هایی کلید می‌خورد که در نهایـت مردم تاثیـر فعالیت یک واحد معدنی و صنعتـی را در زندگی خود به‌خوبی لمس می‌کنند.

همیـن موضوع می‌تواند تقابـل میان مردم بومی و فعالیت‌های معدنـی را کاهش داده و معارضـان محلی را به مدافعـان محلی تغییر دهد. بـا جذب نیروهـای جدیـد و برگزاری دوره‌هـای آموزشـی می‌توان شـاهد ارتقای سـطح علمی نیروهای فنی بود که در افزایش بهره‌وری نقش مهمی بر دوش دارند.

رابطه قیمتی شمش و آهن‌اسفنجی باید چگونه باشد؟

مدیرعامـل شـرکت ذوب بریس در خصـوص وضعیت تولیدکنندگان شـمش القایی گفت: متاسـفانه این روزها تمام تلاش ما این اسـت که این کارخانه تعطیل نشود اما تمامی عوامل بر علیه ماست.

بـه گزارش چیلان، مهرداد نظـری اظهار کرد: علاوه بر مسـائلی مثل قطعی برق و توقف متعـدد تولید به دلیل محدودیت‌های شـدید مصرف برق، گرانـی مواد اولیه، ما با مشـکل قیمت‌گذاری دستوری در بورس کالا نیز مواجه شده‌ایم و حدود چند ماه است که شرکت‌های تولیدکننده شمش بخش خصوصی درحال ضرردهی هستند.

وی در خصوص وضعیت تولیدکنندگان شـمش القایی اظهار کرد: تمامی شـرکت‌های فعـال در زنجیره فولاد به جز رسـته تولید شـمش -کم یا زیاد- درحال سود کردن هستند. این سـود در حلقه‌های مختلف متفاوت است؛ با ایـن وجود در هیچ حلقه‌ای به جز شـمش، ما تولید زیان نمی‌بینیم. این درحالی اسـت که تولیدکنندگان شـمش فـولادی حداقـل ۷ درصد ضرر می‌دهند! لـذا اگر قرار بر دخالتی باشـد این دخالت باید به صورتی باشد که تمامی زنجیره فولاد را به سود برساند.

▣ تحلیلی کارخانجات با قیمت‌گذاری دستوری

نظری در پاسـخ به این سـوال که متولی قیمت‌گذاری بایـد چـه نهـادی باشـد گفـت: قیمت‌گـذاری بایـد توسـط تولیدکننـده آن محصـول یـا توسـط انجمـن تخصصـی و صنفـی تولیدکننـدگان آن محصول صورت بگیرد.

اگر قـرار بـر این باشـد که ایـن رونـد قیمت‌گذاری دستوری ادامه داشته باشـد کارخانجات بسیاری تعطیل شـده و کارگـران آنهـا از کار بیکار می‌شـوند. نظر ما بر این اسـت که قیمت‌گذاری باید براسـاس واقعیت صورت بگیرد.

نـرخ نهایی تولید و نرخ تمام شـده محصـول ما کاملا واضح اسـت و هیاتی از کارشناسان نیز می‌توانند این نرخ را صحت‌سـنجی کند. مبنای نرخ ما، نرخ موادی است که استفاده می‌کنیم. بنابراین مبنای قیمتی که برای شمش درنظر گرفته می‌شـود می‌بایسـت نرخ آهن‌اسـفنجی در بورس به علاوه هزینه‌های حمل و تولید باشـد. یعنی اگر آهن‌اسـفنجی فرضا با نرخ حدود ۹ هزار تومان در بورس کالا فروخته می‌شود، نرخ درنظر گرفته شده برای شمش باید بر این مبنا باشد.

وی در خصـوص میـزان سـود مدنظـر شـرکت‌های تولیدکننده شـمش گفت: ما حتی میزان سود ۱۷ درصد تعیین شـده قانونـی بـرای تولیدکننده را توقـع نداریم و به همان سـود ۵ تا ۶درصدی هم قانع هسـتیم. بنا به محاسـبه‌ای که توسط بنده و سایر دوستان صورت گرفته ضریب ۱.۹ می‌تواند ضریب مناسبی باشد. به این معنا که نرخ فروش آهن‌اسفنجی در بورس کالا باید در ۱.۹ ضرب شود تا نرخ شمش به دست آید. قرار است که این ضریب، به صورت فنی نیز در انجمن فولاد بررسی شود و به شکل دقیق‌تری مشخص شود.

مدیرعامل شرکت ذوب بریس با بیان اینکه آهن‌اسفنجی در زنجیره فولاد بیشـترین سود را به خود اختصاص داده اسـت، گفت: دلیل ایـن اتفاق به نظر می‌رسـد دولتی یا خصولتی بودن تولیدکنندگان آن باشـد. قیمت‌گذاری تا به امروز اشتباه بوده است. چراکه آنچه برای قیمت‌گذاری ملاک قـرار می‌گیرد، شـمش تولیدی فولاد خوزسـتان اسـت. در ایـن قیمت‌گذاری هـم نرخ متوسـط ۳ ماهه داخلـی و هم نـرخ صادراتی در نظر گرفته می‌شـود که مـا را ناچار بـه خرید آهن‌اسـفنجی به یک نـرخ مبهم و نامشخص می‌کند.

در ایـن وضعیت، فروشـنده آهن‌اسـفنجی با نگاهی به آینده نـرخ کدال، ده درصد بالاتر از مـا دریافت می‌کند. این شـرایط باعث شده که ما حتی پس از تولید و فروش محصـول خود نتوانیم برآورد درسـتی از میزان نرخ تمام شده تولید خود داشته باشیم.

▣ محصولات جدید در سبد تولیدات ذوب بریس

وی با اعلام نارضایتی از شـیوه قیمت‌گذاری دسـتوری فعلی ادامه داد: شـرکت ما با این شـرایط ناچار شـده به تولیـد محصولات دیگر نیز روی بیـاورد. درحال‌حاضر ما قطعات سـنگین و تخصصی را توسـط متخصصان خوب خود در شـرکت تولید می‌کنیم. تا به امـروز این قطعات برای شـرکت‌های نظیر فولادساب تولید شده است. علاوه بر این به تولید شمش‌های گرد نیز روی آورده‌ایم تا ناچار به از کار بیکار کردن کارگران خود نشـویم. ممکن اسـت به تولید شـمش‌های آلیاژی هـم روی بیاوریم و احتمالا بـا تکمیل خط در آینده به تولیـد لوله‌های بدون درز نیز خواهیم پرداخت.

وزیر صنعت، معدن و تجارت:
عرضه فولاد در بورس کالا ۲ برابر شد

وزیـر صنعت، معدن و تجـارت از عرضه ۲ برابری فولاد در بورس کالا در نیمه نخسـت امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته خبرداد.

به گزارش فولادبان، سـیدرضا فاطمی‌امین در نشسـت هم‌اندیشـی بـا تشـکل‌ها و انجمن‌های فعـال در بخش صنعـت، معدن و تجارت اظهار کـرد: اصرار وزارت صمت بر این است که همه زنجیره فولاد به بورس کالا آمده و به عرضه محصولات خود بپردازند.

وی به قیمت‌گذاری دسـتوری خودروها در سـال‌های گذشـته اشـاره کرد و گفت: در سـال‌های اخیر شـاهد فشار شـورای رقابت و الزام قیمت‌گذاری دستوری بودیم که تبعات خوبی به دنبال نداشـت و سـال گذشـته برای نخستین‌بار از این وضعیت خارج شدیم.

فاطمی‌امین، حضور انجمن‌ها و تشـکل‌های مختلف در این جلسـه را مثبت برشـمرد که منجربه فهم مشترک از کل صنعت می‌شود.

وی تصریـح کـرد: مباحثـی همچون نقشـه راه کلان صنعتی کشـور باید در چنین جمع‌هایی که شـاهد تنوع رشـته فعالیت‌ها هسـتیم، مطرح شـود. در این راسـتا، باید برای هر رشـته فعالیت یک برنامه مشـخص و دقیق بـا جزییات داشـته باشـیم. در غیر این صـورت، در حد کلی‌گویی و کلی‌نگری باقی خواهیم ماند.

وزیـر صمـت در ادامـه بـا تاکید بـر اینکـه موضوع ماشین‌سازی برای این وزارتخانه از اهمیت بالایی برخوردار اسـت، خاطرنشـان کرد: سال گذشـته برای نخستین‌بار معاونت ماشین‌آلات و تجهیزات در وزارتخانه تشکیل شد.

فاطمی‌امیـن گفـت: در راسـتای نقشـه راه صنعتی، برگزاری جلسـات و نشسـت‌ها با تک‌تک تشـکل‌ها آغاز کرده‌ایم و در صنعت ماشین‌سـازی نیز جلساتی با صنعت تجهیزات پزشـکی، راه‌سـازی و ماشـین‌آلات کشاورزی برگزار شده است.

وی با اشـاره به حـذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، یادآور شـد: بخشـی از این ارز مربـوط به نهادهای دامـی، ذرت، جو و... بـود اما بخش دیگـری از ارز ۴۲۰۰ تومانی بابت نرخ محاسـبه تعرفه واردات مبنای گمرک بود که تورم زیادی ایجـاد می‌کرد. در این راسـتا، سـود بازرگانـی زیر ۳۵ و ۴۰درصد را کـه در اختیار دولت بود، نصف و برای برخی یک‌چهارم کردیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی هرچند منجربه ایجاد برخی مشـکلات شد اما بحران بـه وجود نیاورد و این دوران‌گذار را پشت‌سـر خواهیم گذاشت.

پیشنهاد سه‌گانه برای تنظیم بازار آهن‌اسفنجی

انجمـن تولیدکنندگان فـولاد در نامه‌ای بـه وزیر صمت پیشـنهادات سـه‌گانه بـرای تنظیم بـازار آهن‌اسـفنجی و درخواست اصلاح شرایط عرضه و تقاضای آهن‌اسفنجی ارائه کرده است.

به گزارش چیلان، در بخشی از نامه انجمن تولیدکنندگان فـولاد به سـیدرضا فاطمی‌امیـن، وزیر صمت آمده اسـت: همانگونـه که پیش‌بینی می‌شـد آهن‌اسـفنجی بـه عنوان شـارژ فلزی اصلـی در تولید فولاد کشـور در چند ماه اخیر افزایش نرخ قابل‌توجهی داشته است به‌طوری‌که مقایسه نرخ آهن‌اسفنجی به شـمش فولادی در بورس کالا از ۵۷ درصد در مرداد ماه به ۶۵ درصد در معاملات اخیر رسیده است.

در بخش دیگری از این نامه می‌خوانیم؛ افزایش نرخ نسبتا زیاد آهن‌اسـفنجی با در نظر گرفتن هزینه‌های حمل، تبدیل و اسـتاندارد ضایعات در فرآیند ذوب فولاد، نرخ فروش فعلی شـمش در بورس کالا موجـب ضرر و زیـان قابل‌توجهی به کارخانه‌های فولادی به ویژه فولاد سـازان کوچک و متوسط شـده اسـت کما اینکه تعدادی از این واحدهـای تولیدی به واسطه عدم توان تحمل زیان انباشته ماه‌های گذشته، مجبور به توقف تولید و تعطیلی شده‌اند. انجمن تولیدکنندگان فولاد در این نامه با اشاره به فرارسیدن ماه‌های سرد سال و احتمال اعمال محدودیت تامین گاز در کارخانه‌های احیاء مسـتقیم تاکید کرده اسـت: سـهمیه‌بندی گاز همزمان با سردی هوا موجـب کاهش عرضـه و افزایش نرخ دوباره آهن‌اسـفنجی خواهد شد، لذا ضروری است کف عرضه ابلاغی به شرکت‌های تولیدکننده آهن‌اسـفنجی به طور جدی کنتـرل، اجرایی و پایش شـود. در بند دوم این نامه این انجمن از وزارت صمت خواسته است تا با توجه به کمبود شدید عرضه آهن‌اسفنجی در مقایسـه بـا تقاضـا (کمتـر از ۶۰ درصد)، شـرکت‌های بازرگانـی از ورود به رقابت در تالار اصلی منع شـوند و تنها تولیدکنندگان فولاد کشور (قوسـی و القایی) مجاز به خرید ایـن محصول در رینگ رقابتی باشـند و تجـار نیز صرفا در مچینـگ و در صورت عدم تقاضای واحدهای تولیدی بتوانند آهن‌اسفنجی را خریداری کنند.

در بنـد سـوم و پایانی ایـن نامه به موضـوع تامین انرژی پرداخته شـده و آمده است: با مسئولان وزارت نفت و شرکت ملی گاز برای کاهش محدودیت‌هـای احتمالی بر واحدهای احیاء مسـتقیم رایزنی شـد تا با هماهنگی بین شرکت‌های تولیدکننـده آهن‌اسـفنجی، زمینه عرضه مکفی و مسـتمر آهن‌اسفنجی در بورس کالا در ماه‌های آتی سال فراهم شود.

روی خط خبر

تولید باکیفیت در راستای استراتژی گل‌گهر

معـاون بهره‌بـرداری گل‌گهر با اشـاره به برنامـه‌ای که تا پایان سـال ۱۴۰۱ تدوین شـده اسـت، گفت: استخراج بالغ بر ۸ میلیون تن سـنگ‌آهن از معدن شماره یک، ۱۶میلیون تن کنسـانتره سـنگ‌آهن و ۱۲ میلیون تن گندله تولیدی از برنامه‌های ما است.

بـه گزارش دنیـای معدن، جعفر رفعیان افـزود: در اهداف جزیی تر بهبود در حوزه معدن، فرآوری و گندله‌سـازی را در دستورکار داریم. از نظر معاون بهره‌برداری گل‌گهر این بهبود شامل؛ نوسـازی ناوگان ماشـین‌آلات معدنی توسط شرکت گل‌گهـر، بهبود در کیفیـت محصول خط ۴ و خطوط ۵، ۶ و ۷ کنسانتره و افزایش ظرفیت تولید گندله‌ها و ارتقاء کیفیت محصول است.

وی با بیان اینکه شـرکت معدنی وصنعتی گل‌گهر همواره به خواسـته‌های کمی و کیفی مشتریان خود احترام گذاشته اسـت، تاکید کرد: سیاسـت اصلی این معاونت در راسـتای اسـتراتژی شـرکت در امسـال تداوم تولید همراه با افزایش کیفیت محصول است.

وی افزود: خوشبختانه همکاران بنده در حوزه معدنکاری و خطوط تولید در سالیان اخیر با اقدامات جهادی خود موجب افزایـش درآمد شـرکت معدنی و صنعتـی گل‌گهر از طریق تولید حداکثری با کیفیت مطلوب محصول شـده‌اند و نتیجه این اقدامات در امسال ثبت ۲۱ رکورد تولیدی کمی و کیفی در بخش کنسـانتره و گندله بوده اسـت که همگی در ۳ماه ابتدایی سـال به ثبت رسیده اسـت. همچنین درحال‌حاضر آمـاده بـکاری بسـیاری از خطـوط تولیـدی مـا نزدیـک به ۱۰۰درصد است.

معـاون بهره‌بـرداری گل‌گهـر بـا تاکیـد بـر اینکـه اگر محدودیت‌های برق در امسـال وجود نداشـت از لحاظ کمی نسـبت به سـال قبل تولیدات شـرکت فراتر می‌رفت، اذعان داشـت: منتهی هدف اصلـی ما تولید حداکثـری با افزایش کیفیت اسـت و اینکه شرکت بتواند به واسطه این استراتژی تداوم درآمدزایی داشته باشد.

رفیعیان معتقد اسـت پایش و کنترل جهت بهبود عملکرد مرتـب انجام می‌شـود؛ «با توجه به یکسـری شـاخص‌های عملکـردی که بـه عنوان وظیفه در این حـوزه داریم مطابق با آنها جهت بهتر شـدن عملکرد، خودمان را پایش و کنترل می‌کنیم که با هدف افزایش شـاخص‌ها نسبت به قبل تلاش می‌کنیم بخش زیادی از این شـاخص‌ها در راسـتای اهداف تولیـدی، توسـعه زیرسـاخت‌های تولیـد و افزایش کیفیت محصول است».

روزگار معدن

چهارشنبه ● ۲۵ آبان ۱۴۰۱ ● ۲۱ ربیع‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۱۶ نوامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۶۱

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر
فنی و هنری: مهدی نجفی
نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی ها: ads.smtnews@gmail.com
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

سایه سنگین چالش‌های اقتصادی بر سر بورس

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

ایران در طول سال‌های گذشته با چالش‌های متعدد اقتصادی روبه‌رو شده است و همواره شاهد کسری بودجه قابل‌توجهی در کشور بوده‌ایم. البته این چالش در برهه‌هایی به‌ویژه سال‌های اخیر، شدت گرفته است. در چنین شرایطی، تامین کسری بودجه دولت به منزله تحمیل فشار مضاعف به صنایع و تولیدکنندگان است.

در طول ۲ سال گذشته شاهد بودیم که دولت برای تامین بخشی از کسری بودجه خود، اقدام به انتشار اوراق قرضه کرده است. انتشار گسترده اوراق قرضه در نهایت به‌عنوان رقیبی جدی و سرسخت برای بورس تهران شناخته می‌شود، چراکه این اوراق حکم سرمایه‌گذاری بدون ریسک را دارد. علاوه بر این، بسیاری از موسسات مالی از سوی دولت ملزم به خرید اوراق می‌شوند. همین موضوع نیز سرمایه را از بورس تهران می‌رباید.

اغلب شرکت‌های بزرگ بورسی کشور به نوعی وابسته به دولت هستند؛ بنابراین دولت‌ها در شرایطی که با کمبود منابع مالی روبه‌رو می‌شوند، بخشی از این مشکلات را با تکیه بر توان مجموعه‌های خصولتی برطرف می‌کنند که البته به گسترده شدن رانت در اقتصاد منتهی می‌شود.

به‌عنوان مثال در طول سال‌های اخیر و به‌دنبال فاصله گرفتن قیمت خودرو در کارخانه و بازار آزاد، اعتراضات بسیاری شکل گرفت. با این وجود می‌توان اینطور ادعا کرد که سود حاصل از فروش خودرو با ۲ نرخ به شدت متمایز که در صورت‌های مالی شرکت‌ها نیز لحاظ نمی‌شود، به‌واسطه‌های وابسته به دولت می‌رسد. در واقع دولت با چنین راهکارهایی، اقدام به تامین راهکاری جایگزین برای کسب درآمد می‌کند.

امید می‌رود با توجه به تعاملی که میان مدیران اقتصادی کشور و سازمان بورس و همچنین هلدینگ‌های بزرگ بورسی کشور برقرار شده، نظرات فعالان بازار سرمایه در جریان تدوین بودجه موردتوجه قرار گیرد. هرچند با توجه به کسری بودجه دولت که پیش‌تر به آن اشاره شد، نباید به این راهکار، امید جدی داشت.

در حالت کلی انتظار می‌رود سود حاصل از فعالیت شرکت‌های بورسی یا میان سهامداران توزیع شود یا به فعالیت‌های توسعه‌ای اختصاص یابد، اما در موقعیت توصیف شده، این سود به‌واسطه خصولتی بودن صنایع، در اختیار دولت قرار خواهد گرفت.

در ادامه باید تاکید کرد که دولت از سال گذشته تاکنون اقدام به تعریف مالیات در حوزه‌های گوناگون اقتصادی غیرمتعارف کرده است. در حالت کلی انتظار می‌رود مالیات به سود حاصل از یک فعالیت اقتصادی اختصاص یابد، اما در حال حاضر به‌دلیل چالش‌های جدی دولت در تامین بودجه، این مالیات به سرمایه‌های گوناگون تعلق گرفته است. بدون تردید اجرای چنین سیاست‌هایی درنهایت به ضرر کسب‌وکارهای مختلف منتهی می‌شود.

رشد اقتصادی، شاخصه مهم دیگری در تامین بودجه دولت است. در شرایطی که رشد اقتصادی به‌شدت محدود است، طبعا درآمدهای مالیاتی دولت نیز از صنایع کاهش خواهد یافت؛ بنابراین اصلاح سیاست‌های اقتصادی کشور برای ارتقای درآمدهای صنایع، ضروری به نظر می‌رسد. از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که جلسات یادشده بیشتر جنبه فرمالیته یا نمایشی دارند و نباید به اثرگذاری جدی آنها بر عملکرد صنایع امید داشت.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که موضوعاتی همچون نرخ تسعیر ارز و قیمت سوخت و خوراک صنایع و پتروشیمی‌ها نیز که عموما در جریان تصویب بودجه مطرح می‌شوند، اثرگذاری بالایی در عملکرد بازار سهام دارند. سال گذشته و در جریان تدوین لایحه بودجه با توجه به اعتراضات صنایع و فعالان بورسی، مقرر شد سقف قیمتی برای تعیین خوراک و انرژی صنایع تعیین شود. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود با توجه به یارانه ارائه‌شده به صنایع، به روش دیگری این هزینه در اختیار دولت قرار گیرد. در این میان، تضاد منافعی میان تولیدکنندگان و دولت حاصل می‌شود و سهامداران خرد نیز قربانی چنین سیاست‌هایی می‌شوند. در واقع دستی از سوی دولت، بهره حاصل از یارانه‌ها را در صنایع گوناگون، ازآن خود می‌کند.

بررسی محرک‌های رشد تالار شیشه‌ای

سبز پوشی بورس ادامه می‌یابد؟

مرضیه احقاقی

هفته گذشته شاخص بورس توانست محدوده‌های حمایتی از دست داده را پس بگیرد و در کانال یک میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی تثبیت شود. همزمان با روند صعودی قابل‌توجه بورس تهران شاهد ورود حجم قابل‌توجه پول به بازار بودیم. با ورود سرمایه از سوی سهامداران حقیقی، روند سبزپوشی بازار تشدید شد. افزایش نرخ دلار، بسته جامع حمایتی مطرح‌شده از سوی سازمان بورس و همچنین قطع امید از نتایج مذاکرات برجام در میان‌مدت، مهم‌ترین عوامل موثر بررشد شاخص بورس به‌شمار می‌روند. دورنمای قیمت دلار در آینده و همچنین شرایط تنظیم و تدوین لایحه بودجه در هفته‌های آینده از مهم‌ترین شاخص‌های اثرگذار بر عملکرد بازار سرمایه در هفته‌های آینده هستند. با وجود روند رو به رشد بورس در روزهای گذشته، همچنان تردیدها نسبت به تداوم این سبزپوشی وجود دارد که فعالان بازار را نگران می‌کند.

عکس: آیدا فریدی

> روند رو به رشد قیمت دلار در بازار آزاد، مهم‌ترین عامل صعود شاخص بورس در روزهای گذشته است، امید به تداوم قیمت ارز، از دلایلی است که رشد شاخص کل بورس را تسهیل می‌کند

دلار، سیگنال‌ساز اصلی

مهدی سماواتی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: در روزهای اخیر شاهد معکوس شدن روند حرکتی شاخص بورس بودیم به نحوی که تابلو بورس پس از روزها قرمزپوشی، به رنگ سبز درآمده است. همزمان محدوده‌های قیمتی از دست رفته نیز به سرعت باز می‌گرداند. وی افزود: قیمت دلار در بازار آزاد ظرف روزهای گذشته شتاب قابل‌توجهی به خود گرفته و در کانال ۳۵ و ۳۶ هزار تومانی نوسان می‌کند. در همین حال بسیاری از فعالان بازار نیز آینده این بازار را مثبت و رو به رشد پیش‌بینی می‌کنند. سماواتی روند رو به رشد قیمت دلار در بازار آزاد را مهم‌ترین عامل صعود شاخص بورس در روزهای گذشته دانست. امید به تداوم قیمت ارز، دلایلی است که مسیر رشد شاخص کل بورس را تسهیل می‌کند. سماواتی گفت: در روزهای گذشته و به‌دنبال رشد شاخص بورس، شاهد ورود سرمایه حتی از سوی سهامداران حقیقی نیز به بورس تهران بوده‌ایم، در واقع باید اعتراف کرد که این بازار از مدت‌ها پیش منتظر فرصتی برای صعود بوده است. این کارشناس بازار در پاسخ به سوالی مبنی بر آنکه چه میزان از صعود بورس واقعی و منطقی بوده و چه میزان از آن تحت‌تاثیر سیاست‌های حمایت‌گرانه از بازار است، افزود: صعود کنونی که در بورس تهران شاهد آن هستیم، غیرمنطقی نیست. درواقع همچنان اغلب سهم‌هایی که در این بازار خریدوفروش می‌شود، ارزندگی کافی را دارند. با این وجود، فاز ترسی که در ماه‌های اخیر شاهد آن بوده‌ایم، هنوز به‌طور کامل تخلیه نشده است. به بیانی دیگر، هنوز ریشه‌های بی‌اعتمادی در بورس تهران به چشم می‌خورد. با این وجود، چنانچه اصلاحی در موقعیت شاخص بورس تهران، ایجاد شود، انتظار می‌رود این اصلاح کوتاه‌مدت باشد. وی در ادامه تاکید کرد: با وجود ارزندگی سهام شرکت‌های بورسی، خرید در قیمت کنونی، آن‌قدرها هم توصیه نمی‌شود. به اعتقاد من بازار بورس تهران تا دی‌ماه ،فرآیند سینوسی را پشت‌سر می‌گذارند. البته برآیند کلی شاخص صعودی خواهد بود. با این وجود می‌توان از زمان اصلاح شاخص به‌عنوان فرصتی برای خرید استفاده کرد. سماواتی در پاسخ به سوالی مبنی بر ارزیابی و اثرگذاری بسته جامع ۱۰بندی سازمان بورس و اوراق بهادار و تاثیر آن بر میزان سودآوری شاخص گفت: سازمان بورس وظیفه رگولاتوری بازار را بر عهده دارد و نباید از آن انتظار حمایت‌های غیرمنتظره را داشت. با این وجود، با نگاه کلی به عملکرد سازمان بورس در سال‌های اخیر، می‌توان این‌طور ادعا کرد که این سازمان در اجرای وظایف خود، به‌درستی عمل نکرده است. وی افزود: سایر اقدامات حمایتگرانه سازمان نتیجه‌بخش نبوده‌اند و حتی عزم راسخ برای اجرا و تداوم آنها وجود نداشته؛ بنابراین نباید به اثرگذاری این بسته جدید نیز امید داشت. در واقع نباید بازگشت بورس به مسیر صعود را به اقدامات سازمان بورس و اوراق بهادار کشور، منوط دانست. سماواتی گفت: با وجود روند رو به رشد شاخص در روزهای گذشته نباید به تداوم همیشگی این مسیر امید داشت. بازار پویا نسبت به متغیرهای اقتصادی واکنش نشان می‌دهد. بدون تردید در آینده شاهد اصلاح قیمت ارز برای یک دوره زمانی خواهیم بود، در چنین شرایطی احتمال می‌رود بورس تهران نیز همسوی دلار واکنش نشان دهد و در مسیر نزولی گام بردارد. علاوه بر این، همواره ابهاماتی پیش می‌آید که سمت‌وسوی واقعی بازارها را مشخص می‌کند. این کارشناس بورس با اشاره به نزدیک شدن به فصل تدوین و تصویب بودجه ۱۴۰۲ گفت: همین موضوع نیز اثرگذاری بالایی بر عملکرد بورس تهران دارد. در واقع تا زمانی که شاخصه‌های مهم اقتصادی این سند مالی تنظیم و تصویب نشود، شاهد بروز نوساناتی در عملکرد بازار سرمایه خواهیم بود. سماواتی افزود: بسیاری از صنایع بزرگ بورسی کشور وابسته به دولت هستند؛ بنابراین بودجه اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع بورسی برخوردار است و بر همین اساس نیز به سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود در خرید سهام عجله نکنند، چراکه بازار فرصت ورود مجدد به آنها را خواهد داد. وی گفت: با توجه به شرایط اقتصادی کشور و کسری بودجه قابل‌توجهی که در سال‌های گذشته شاهد آن بوده‌ایم، نباید به اثرگذاری مثبت بودجه بر عملکرد بورس تهران امید داشت؛ یعنی سیاست‌گذاران حتی اگر هم بخواهند باز نمی‌توانند با توجه به مشکلاتی که پیش‌رو دارند، از عملکرد این بازار حمایت کنند؛ بنابراین در این بازه زمانی میزان آسیب بودجه برای بورس مشخص می‌شود. این کارشناس بازار سرمایه در ادامه قیمت نفت، انرژی، بهای گاز به‌عنوان خوراک پتروشیمی و همچنین سوخت صنایع، حقوق دولتی معادن، نرخ ارز و... را مهم‌ترین فاکتورهایی دانست که در جریان تصویب بودجه مشخص می‌شوند و بر عملکرد صنایع کشور و به‌دنبال آن بازار سرمایه اثرگذار خواهند بود. در همین حال پیش‌بینی می‌شود با توجه به شرایط اقتصادی کشور، فرآیند قیمت‌گذاری دستوری در جریان بودجه‌نویسی برای سال آینده شدت بگیرد و همین موضوع بر عملکرد صنایع تاثیرگذار خواهد بود؛ بنابراین برای پیش‌بینی عملکرد بازار در میان‌مدت باید منتظر روشن و شفاف شدن این آمار و اطلاعات باشیم.

دلایل صعود کدامند؟

شهیر محمدنیا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگار معدن» اظهار کرد: چند عامل را می‌توان برای توجیه روند رو به رشد بازار سهام مطرح کرد. در درجه نخست آنکه ارزش اغلب سهم‌ها در ماه‌های گذشته کاهش یافته و این در حالی است که این سهم‌ها به لحاظ بنیادی بسیار ارزنده هستند. در همین حال، تمامی اندیکاتورهای تکنیکالی حکایت از منطقه اشباع فروش را دارند. درنتیجه رشد از ناحیه اشباع فروش آغاز شده که پدیده عجیب و دور از ذهنی نیست. کما اینکه اگر به چرخه احساسی معامله نیز نگاه کنیم، همواره بازار از اوج ناامیدی و افسردگی روند مثبت خود را آغاز خواهد کرد. وی افزود: محرک بعدی برای روند رو به رشد شاخص سهام را می‌توان نرخ دلار عنوان کرد. روند صعودی بهای دلار از چند جهت بر عملکرد بورس تهران اثرگذار است. در درجه نخست آنکه بسیاری از صنایع کوچک صادرات‌محور در چنین شرایطی می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را در بازار توافقی و با قیمت بالاتر از دلار نیمایی یعنی حدود ۳۴ هزار تومان تبدیل کنند. در واقع روند رو به رشد قیمت دلار در بازار آزاد به افزایش بهای دلار توافقی منجر شده است. این فعال بازار سرمایه گفت: روند رو به رشد قیمت دلار این پیام را برای بازار داشت که توافق برجام در کوتاه‌مدت احیا نمی‌شود. همان‌طور که بارها تاکید شده، ثبات مهم‌ترین فاکتور و شاخصه اثرگذار بر عملکرد بورس تهران است، اما در شرایطی که ترس و تردید بر بازار سایه انداخته، معامله‌گر نمی‌تواند تصمیم بگیرد. در حال حاضر با ناامید شدن صاحبان سرمایه از بروز توافق در کوتاه‌مدت، بسیاری از صاحبان سرمایه اقدام به تصمیم‌گیری و سرمایه‌گذاری در بورس کرده‌اند. محمدنیا گفت: البته هنوز هم رونق بورس به‌گونه‌ای نیست که شاهد ورود پول از بازارهای موازی به بازار سرمایه کشور باشیم، اما پول‌های پارک‌شده که در تردید به سر می‌بردند، وارد بازار شدند و این رشد چشمگیر را برای بازار رقم زدند. این کارشناس بورس گفت: روند رو به رشد بهای کامودیتی‌ها در بازار جهانی، محرک دیگری برای صعود شاخص بورس ظرف روزهای گذشته بوده است. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که اغلب صنایع بزرگ بورسی کشور، صادرات‌محور هستند؛ بنابراین رشد جهانی قیمت کامودیتی‌ها اثر مستقیمی روی سودآوری این شرکت‌ها دارد. وی افزود: در روزهای گذشته هم‌پای رشد قیمت دلار در بازار آزاد، نرخ دلار نیمایی به ۲۸ هزار تومان رسید، بنابراین اقبال به بازار روی آورد که به سایر صنایع سرایت کرد. این کارشناس بازار سرمایه گفت: اعلام بسته حمایتی از سوی سازمان بورس نیز محرک روند رو به رشد بازار سرمایه بوده است. در این بسته جامع، پرتفوهای زیر ۱۰۰میلیون نیز بیمه شدند و درنتیجه نقدینگی لازم به بازار تزریق شد. در واقع این سیاست به لحاظ روانی تریگر مثبتی برای سهامداران بود و آنها را به خرید ترغیب کرد. وی افزود: نگاه مثبت مسئولان به بازار سهام سیگنال مثبتی را از نظر روانی به بازار تزریق می‌کند. به‌ویژه آنکه شاهد تزریق نقدینگی نیز به بازار بوده‌ایم.

▣ صعود کوتاه‌مدت یا بلندمدت؟

این کارشناس بازار سرمایه در ارزیابی ادامه‌دار شدن این روند صعودی گفت: رشد حاکم بر بازار سرمایه در حال حاضر هیجانی است. در واقع حس جاماندگی در میان بسیاری از معامله‌گران دیده می‌شود. در چنین شرایطی، شاهد نوسان قابل‌توجه در فرآیند معامله سهم‌ها در بورس هستیم و بسیاری از سهم‌ها از کف مجاز تا حداکثر مجاز در طول یک روز معامله شدند؛ بنابراین با توجه به رشدی که بیشتر سهم‌های بازار تجربه کرده‌اند، عده‌ای از صاحبان سهام در هفته پیش‌رو به‌دنبال سیو سود خواهند بود. این موضوع عملا نوسانات منفی را در بازار ایجاد خواهد کرد. البته این بازار در میان‌مدت همچنان ارزنده خواهد بود. وی افزود: چنانچه ارزش معاملات خرد سهام در هفته آینده هم بالای ۴ تا ۵ هزار میلیارد تومان باقی بماند، می‌توان به تداوم روند صعودی بازار امیدوارتر بود. محمدنیا در پایان با اشاره به نزدیک شدن به زمان بررسی بودجه سال آینده گفت: در طول سال‌های گذشته، کسری بودجه یکی اصلی‌ترین چالش‌های بازار سرمایه بوده است. بودجه از بسیاری از جهات از تعیین نرخ خوراک و نرخ بهره مالکانه گرفته تا افزایش دستمزد می‌تواند روی عملکرد صنایع بزرگ و کوچک تاثیرگذار باشد؛ بنابراین باید منتظر تدوین و ارسال این بودجه و شرح اثرگذاری آن روی عملکرد صنایع باشیم. وی گفت: البته سال‌های گذشته شاهد بودیم که در برخی موارد لایحه پیشنهادی از سوی دولت با آنچه نهایتا در مجلس تصویب شد تفاوت‌های زیادی داشت. یعنی اعتراضات صنفی به برخی موارد لایحه توانست اثرگذار باشد و زمینه اصلاح این سند مالی را فراهم کند. امسال هم انتظار می‌رود که پس از ارائه لایحه بودجه به مجلس، صنایع مختلف از حقوق خود دفاع کنند. این کارشناس بازار در پایان و ارزیابی عملکرد بورس تهران گفت: بورس تهران در طول هفته‌های اخیر رشد چشمگیری داشت. این شاخص افتی را که در طول ۳۰ روز تجربه کرده بود را طی ۱۰کندل جبران کرد.

اما همچنان بسیاری از سهم‌ها در حباب منفی به سر می‌برند و در کل بازار در نقطه ارزنده ایی قرار داره و نسبت به سایر بازارهای موازی هم ارزنده هست؛ بنابراین انتظار داریم که این رشد ادامه‌دار باشد. البته به لحاظ تکنیکالی انتظار استراحت را در همین محدوده یک میلیون و ۴۲۰هزار واحدی داریم. اما پس‌ازآن می‌توان شاخص یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی را پیش‌بینی کرد.

سخن پایانی

بورس تهران در روزهای گذشته توانسته عملکرد درخشانی را از خود به نمایش بگذارد. با این وجود، روند رو به رشد شاخص بورس در روزهای موردبحث، ترس از سقوط مجدد را هم در میان فعالان بازار زنده کرده است.

در واقع آینده این بازار و پیش‌بینی عملکرد آن در ماه‌های آینده، همچنان مهم‌ترین سوال و ابهامی است که بر روند فعالیت این بازار سایه انداخته است.

دریچه

حمایت دولت از بورس ضروری است

یک کارشناس بازار سرمایه گفت: بیمه سهام که در بسته حمایتی دولت و سازمان بورس در نظر گرفته شده است، جزو اقدامات خوبی تلقی می‌شود که می‌تواند در جلب اعتماد سرمایه‌گذاران موثر باشد.

سعید درخشانی در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه عدم اطلاع‌رسانی و شناخت ناکافی ابزارهای نوین منجربه بی‌توجهی فعالان بازار سرمایه به طرح‌های جدید و کوچک شمردن اثرات آنها در بازار می‌شود، افزود: این اتفاق باعث می‌شود تا سرمایه‌گذاران به نتیجه‌بخش بودن این ابزارها امیدواری زیادی نداشته نباشند؛ از این‌رو لازم است سازمان بورس و دولت در این حوزه برای موفقیت بیشتر طرح بیمه سهام جدیت بیشتری در حوزه تبلیغات و آموزش آن به سرمایه‌گذاران به‌کار ببندند.

وی با اشاره به عدم مشارکت زیاد بازار در مرحله قبلی اجرای بیمه سهام و انتشار محدود این اوراق گفت: به نظر می‌رسد در این حوزه نه‌تنها فعالان غیرحرفه‌ای بلکه حتی فعالان حرفه‌ای بازار نیز آشنایی کاملی با این طرح نداشته باشند، بنابراین لازم است تا اطلاعات و آموزش‌های مناسب به سهامداران از طریق تلویزیون، روزنامه‌های کثیرالانتشار و دیگر رسانه‌های در دسترس مردم ارائه شود.

▣ بورس از سال ۹۹ دچار حباب شد

درخشانی در پاسخ به این سوال که اقدامات سازمان بورس و دیگر نهادهای تصمیم‌گیرنده در حمایت از بازار تا چه حد لازم و منطقی است، بیان کرد: متاسفانه بورس از سال ۹۹ بازار دچار حباب شد و این اتفاق ناشی از عملکرد دولت قبل بود که تاثیر زیادی را در بروز آن داشت.

این کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: تحت‌تاثیر چنین اتفاقی ذهنیت سرمایه‌گذاران نسبت به بازار سرمایه بسیار منفی شد، گاهی برخی این موضوع را مطرح می‌کنند که این بازار را با توجه به تجربیات رخ داده باید به حال خود رها کرد و حمایت از آن لزومی ندارد اما واقعیت امر این است که نقشی مهم در اقتصاد کشور دارد؛ بنابراین حمایت از آن امری ضروری است. وی با تاکید بر اینکه بازار سرمایه فقط بازار ثانویه و سهام نیست، گفت: این بازار، بازار اولیه را در خود جای داده که در آن تشکیل سرمایه رخ می‌دهد، همچنین دارای بازار اوراق است که شرکت‌ها می‌توانند از طریق انتشار اوراق تامین مالی کنند. از این‌رو برای آنکه این بازار بتواند در اقتصاد عملکرد خوبی داشته باشد نیازمند حمایت، چارچوب‌گذاری و رصد مداوم است.

درخشان با بیان اینکه نباید اجازه بدهیم این بازار قالب هیجانات مثبت و منفی از حالت تعادل خود خارج شود، تاکید کرد: وجود این شرایط برای بازار مضر است و اگر هر یک از این ۲ نوع هیجان در بازار رخ بدهد؛ فرآیند تشکیل و حرکت سرمایه‌ها به سمت طرح‌های با بازدهی زیاد دچار تزلزل می‌شود.

این کارشناس بازار سرمایه تاکید کرد: برای رسیدن بازار سرمایه به عملکرد مناسب، بهتر است از طرف سازمان بورس، وزارت اقتصاد و همه نهادهای تصمیم‌گیرنده در کشور مورد حمایت قرار بگیرند؛ همان‌طور که در همه دنیا نیز شاهد حمایت دولت‌ها از بازارهای کار هستیم.

▣ ایجاد نوسان در بازار، تحت‌تاثیر اقدامات معامله‌گران

وی با تاکید بر اینکه همواره بخشی از نوسانات بازار برخواسته از اقدامات معامله‌گران است، گفت: در این شرایط لازم است تصمیم‌گیران اقتصادی به موقع وارد عمل شوند.

درخشان در این‌باره به نگرانی‌هایی که از بابت سقوط بورس پس از شهادت سردار سلیمانی ایجاد شده بود اشاره کرد و گفت: در آن زمان مسئولان بازار سرمایه به سرعت دامنه نوسان را کم کردند، اما پس از چند روز که بازار به حالت عادی بازگشت دوباره دامنه‌نوسان را به شرایط قبل برگرداندند.

این کارشناس بازار سرمایه خاطرنشان کرد: با انجام چنین اقداماتی این اطمینان‌خاطر به سرمایه‌گذاران داده شد که به دلیل افزایش ریسک‌های سیستماتیک، اجازه ریزش به بازار داده نمی‌شود.

وی در این خصوص به تجربه بحران بازارهای جهانی اشاره کرد و ادامه داد: در زمان بروز هیجان زیاد در بازار سهام امریکا، دولت دخالت کرده و با حمایت از بازار نمی‌گذارد این بازار در حالت هیجان باقی بماند، البته این به معنای آن نیست که اگر بازار سزاوار ریزش است جلوی ریزش آن گرفته شود، بلکه تنها در زمان‌هایی که لازم است سعی شود تا جلوی عدم تعادل و خروج بازار از فرآیند عقلانیت گرفته شود.

این تحلیلگر بازار سرمایه خاطرنشان کرد: در سال ۹۹ نیز اگر دولت دخالت نمی‌کرد ممکن بود در بورس ایران شاخص به جای رشد تا کانال ۲ میلیون واحد به کانال ۸ میلیون واحد ورود می‌کرد؛ بنابراین حمایت از بازار و دخالت در زمان‌هایی که ضروری است ازجمله اقدامات مفید دولت‌ها است که می‌تواند به تداوم حکمفرمانی عقلانیت در بازارها کمک کند.